

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘ. ΜΑΡΗ

Η Βορεια Ηπειρος

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

ΕΡΕΥΝΑ ΧΡΗ ΤΑΧ ΑΥΡΙΟΝ ΕΞΕΤ ΑΜΕΙΝΟΝ

ΕΤΟΣ Β' ΑΘΗΝΑΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1937

ΤΕΥΧΗ

22-23

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΙΑΡΥΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΟΝΟΥ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΧΑΡΟΥ

Δωρεά

Ημερομ.

Αριθμ.

Rweta Mary
26/6/2018
28502

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘ. ΜΑΡΗ

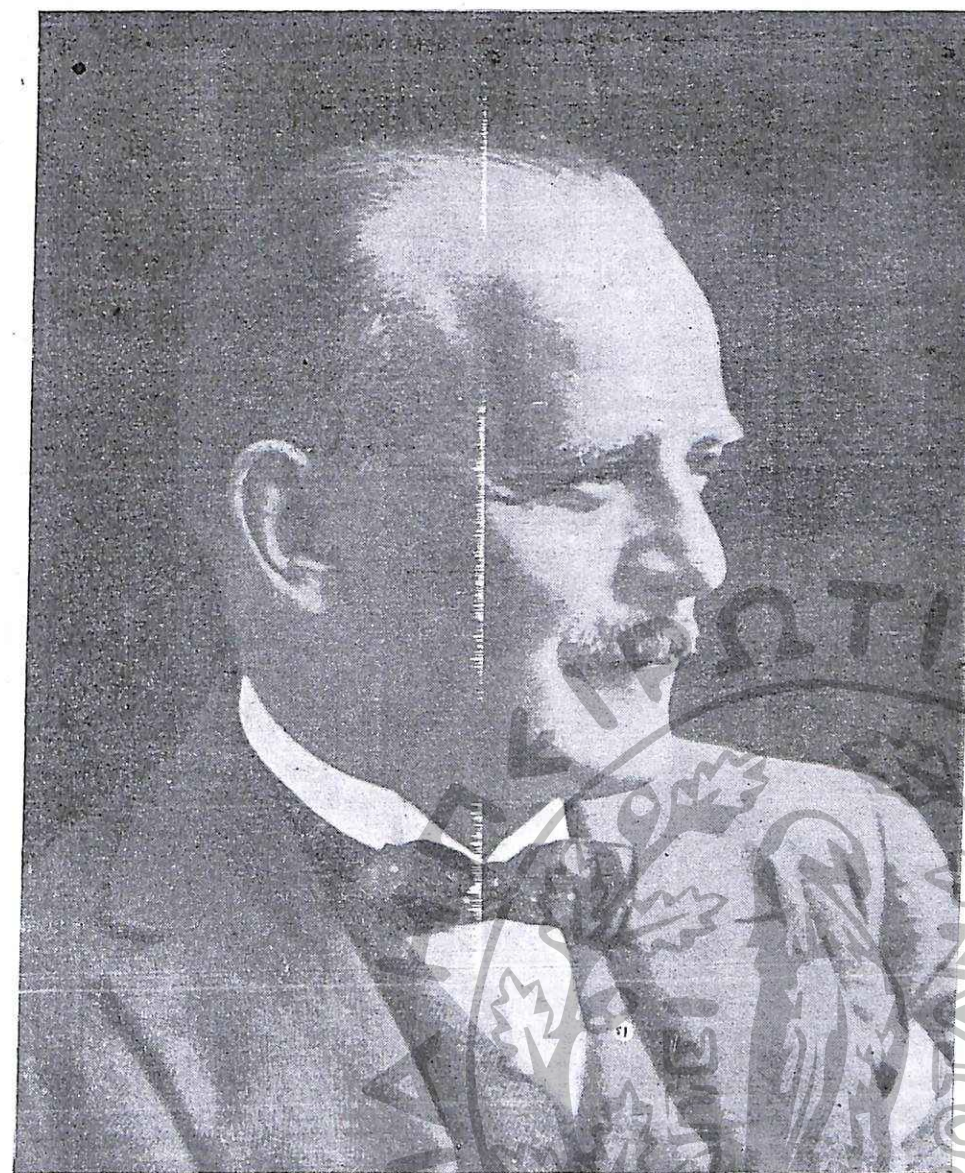
Ἡ ΒΟΡΕΙΟΣ ἩΠΕΙΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ · ΕΤΟΣ Β'

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ · ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1937

ΤΕΥΧΗ 22 · 23

Διευθύνεται ὑπὸ Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς | Ἀρχισυντάκτης ΑΛ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

RENÉ PU AUX

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΑΣ ΦΙΛΟΙ ΠΟΥ ΕΚΛΕΙΠΟΥΝ

RENÉ PUAUX Ο ΕΛΛΗΝΟΛΑΤΡΗΣ

Ο René Puaux δὲν ἠγωνίσθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ρωμαντικοῦ φιλελληνισμοῦ. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀποτελεῖ σαφὴ διάκρισιν ἀπὸ τὴν ἄλλην στρατιάν τῶν φλογερῶν φιλελλήνων.

Ο René Puaux, ἡ δόξα τῶν Γαλλικῶν γραμμάτων, ὁ ὁποῖος ἐξέπνευσεν πρὸ μηνὸς εἰς τὸ Παρίσι, ἐργασθεὶς ὅσον οὐδεὶς διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχόλησαν τὸ ἔθνος μας κατὰ τοὺς τελευταίους ἀγῶνας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δύναται ἀδιστάκτως νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι πρέπει νὰ ταχθῇ μετὰ τῶν ἀγωνιστῶν τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν διπλωματικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ζητημάτων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα παρήλασαν εἰς τὴν προμετωπίδα τοῦ Παρισινοῦ «Χρόνου» μετὰ τὴν τιμητικὴν ὑπογραφήν τοῦ ἐκλιπόντος φιλέλληρος δημοσιογράφου.

Ἄλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερος θὰ ἐξαρτῇ εἰς τὴν στήλην αὐτὴν εἶναι αἱ ἀπεγνωσμέναι προσπάθειαι τὰς ὁποίας κατέβαλε ὁ René Puaux διὰ ν' ἀποδείξῃ τὴν Ἑλληνικότητα τῆς Β. Ἡπειρου.

Ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου» κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ἦλθε εἰς τὴν Ἡπειρον νὰ μελετήσῃ τὸ ἀτυχὲς ζήτημα.

Περιώδευσεν αὐτοπροσώπως ὅλας τὰς ἐπαρχίας γενόμενος πανταχοῦ ἀντικείμενον θερμῶν ἐκδηλώσεων. Παντοῦ δὲ διεπίστωνε τὰ Ἑλληνικὰ φρονήματα τῶν τῶν κατοίκων καὶ τὴν ἀκράδαντον πίστιν αὐτῶν νὰ ἀγωνισθοῦν μέχρις ἐσχάτων ὑπὲρ τῆς Ἑλευθερίας των.

Ἡ «Δυστυχισμένη Ἡπειρος» γεμάτη πόνον διὰ τὸν δύσμοιρον τόπον μας εἶνε ταυτοχρόνως ἓνας ὕμνος πρὸς τὴν ἀδιαφιλονίκητον Ἑλληνικότητά του. Ἀπ' ὅλας τὰς γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς εἰς τὰς ὁποίας ὠραματίζετο σκιάς

ἡρώων τῆς Ἀρχαίας εὐκλείας ἀλλὰ καὶ τῆς Νεωτέρας ἱστορίας ἡ Ἡπειρος καὶ ἡ τύχη της συνεκέντρωσε τὸ εὐγενὲς φιλελληνικὸν ἐνδιαφέρον του.

Ἦτο ἐπικὴ ἡ ἱστορία τῆς χώρας αὐτῆς!

Ἡ Ἡπειρος μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μπιζανίου ἀπέκτησε τὴν ἑλευθερίαν της, τὴν ὁποίαν ἔφερε ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς μετὰ ἐπικεφαλῆς τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. Ἡ Ἑλληνικὴ Δυναστεία διὰ τοῦ νῦν Ἀνάσσοντος Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β' ἔδιδε τὸν ἐπίσημον ἀρραβῶνα διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ θρυλικοῦ «θεμελίου λίθου» εἰς τὸ Ἀργυροκαστρον πρὸς τὴν ὠραίαν ἀλλὰ τόσον ἀτυχὸν Ἑλληνικὴν Ἐπαρχίαν.

Τὸ φευγαλέον ὄραμα τῆς ἑλευθερίας ὑπῆρξε πρόσκαιρον διὰ τὴν Ἡπειρον.

Μετ' ὀλίγον κατόπιν ἐπανειλημμένων Ἑλληνικῶν κατοχῶν καὶ ἐκ μέρους τῶν Δυνάμεων ἐκρίνετο ἡ τύχη ἐνὸς λαοῦ καὶ ἐρρίπτετο ὁ κύβος ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν.

Ο René Puaux οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ ἀγωνίζεται κατὰ τὴν ἱπποτικὴν Γαλατικὴν παράδοσιν ὑπὲρ τῶν Ἡπειρωτικῶν δικαίων. Ἰδίᾳ εἰς τοὺς τιτανικοὺς ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους ἀργότερον διεξήγαγε ἡ Ἑλληνικὴ Διπλωματικὴ Ἀποστολὴ διὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν Ἑλληνικῶν διεκδικήσεων καὶ τὴν περισυλλογὴν τῶν πιερῶν τῶν Ἑλληνικῶν ὀνείρων μετὰ τὸ ὄραμα τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἔλαβεν ἐνεργότατον μέρος.

Ο «Χρόνος» μετὰ τὸ παγκόσμιον κύρος του διεμνηνεύς τοῦ ἀδόλου καὶ ἀγνοῦ φιλελληνισμοῦ του εἶχεν ἐπιστρατευθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ἑλληνικῶν ὑποθέσεων. Ο René Puaux ὑπῆρξεν ἓνας ὠραιοπαθής. Ὀλη του δὲ ἡ προσπά-

θεια τόσον κατά τούς Βαλκανικούς πολέμους ὅσον καί· ἀργότερον ἔτεινε εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ πάθους αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον μόνον ἡ αἰωνία Ἑλλάς ἢ «ἀγαπημένη χώρα τῶν Θεῶν» ἦτο ἱκανὴ νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ.

Αὐτὴ ἡ ὠραιοπάθεια εἶχε τόσον ὠραίους καρπούς καὶ τόσον λαμπρὰ ἀποτελέσματα διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ζητήματα.

Ὁ πόνος, ὁ ὁποῖος συνέχει τὰς καρ-

δίας μας εἶναι εἰλικρινὴς καὶ μέγας διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀλησμόνητου Ρενέ Ρυαυ, ὁ ὁποῖος εἰς τὰς δυσχερεστεράς στιγμὰς ἐφάνη πιστὸς φίλος καὶ θερμῆς συνήγορος.

Ἡ Ἑπειρωτικὴ εὐγνωμοσύνη μὴ λησμονοῦσα ποτὲ ἐκείνον, ποὺ **δὲν ἔχει δικαίωμα** νὰ λησμονήσῃ ραίνει μὲ ἀγριολύουδα τῶν Ἑπειρωτικῶν βουνῶν τὸν νωπὸν τοῦ τάφου.

Ἡ ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΡΕΝΕ ΡΥΑΥΧ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Ἀρχομένου τοῦ 1936 ἐξέλιπεν μία σημαντικὴ διὰ τὰ Γαλλικὰ Γράμματα φυσιογνωμία καὶ ἓνας θερμὸς φιλέλληνας καὶ φίλος τῆς Β. Ἑπείρου ὁ René Riaux.

Ἡ κηδεὶα τοῦ ἀειμνήστου René Riaux ἐγένετο ἐν Παρισίοις τὴν 5 Ἰανουαρίου παρουσίᾳ πολλῶν προσωπικοτήτων ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ καὶ δημοσιογραφικοῦ κόσμου τῆς Γαλλικῆς Πρωτεύουσας.

Ὁ «Χρόνος» τῶν Παρισίων ὡς ἐξῆς περιγράφει τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀειμνήστου φίλου μας :

Ἡ κηδεῖα τοῦ πολυκλαύστου συνευγάτου μας καὶ φίλου, Ρενέ Ρυῶ, ἀρχηγοῦ τῆς ὑπηρεσίας πολιτικῶν πληροφοριῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ τοῦ «ΧΡΟΝΟΥ», ἀξιωματικοῦ τοῦ Τάγματος τῆς Λεγεώνας τῆς Τιμῆς, ἐτελέσθη σήμερον τὸ ἀπόγευμα ὥραν 1.30 εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Λούβρου, παρουσίᾳ πολλοῦ πλήθους ἐνθα ἦσαν συγκεντρωμένοι ὅλοι αἱ προσωπικότητες τῆς Διπλωματίας καὶ τοῦ Τύπου.

Ὁ ἱερεὺς Vergara, ἐξέπεμψε τὰς ἐπικηδείους δεήσεις συμφώνως τῷ δόγματι τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ ἐξεφώνησε τὸν ἐπικηδειὸν. Στεφάνους κατέθεσαν : ἡ οἰκογένεια Ρυῶ, ὁ «ΧΡΟΝΟΣ», οἱ Διευθυνταὶ τοῦ «ΧΡΟΝΟΥ», οἱ συνεργάται τοῦ τῆς ὑπηρεσίας Ἐξωτερικοῦ τοῦ «ΧΡΟΝΟΥ», αἱ πρεσβεῖαι Δανίας, Ἑλλάδος καὶ Φιλανδίας, ἡ Ἐνωσις Συντακτῶν κ.λ.π.

Ἐκ τῶν πενθούντων παρήσαν, ἡ χήρα καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἡ κυρία Alfred Bruneau, πενθερὰ τοῦ μεταστάντος, ἡ Α.Ε. ὁ κ. Γαβ. Ρυῶ, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Βιέννῃ μετὰ τῆς κυρίας του, ὁ ἱατρὸς Jean Charles Roux, μετὰ τῆς κυρίας καὶ τῶν τέκνων των, καὶ οἱ λοιποὶ στενοὶ συγγενεῖς τοῦ μετα-

στάντος.

Μεταξὺ τῶν παρευρισκομένων διεκρίναμεν τοὺς κ. κ., Sir Charles Mend, σύμβουλον τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ πρεσβευτοῦ, τοὺς κ. κ. Ν. Πολίτην, πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ ἐιδικοῦ συμβούλου τῆς πρεσβείας Σ. Φωκά-Κοσμετάτου, τὸν σύμβουλον Norbert von Bischoff, ἐκ μέρους τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Αὐστρίας, τὸν κ. Μ. Holma, πρεσβευτὴν τῆς Φινλανδίας, τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν πρεσβειῶν Ἰταλίας καὶ Δανίας, τοὺς κ. κ. Maurice Colrat καὶ Robert David τῶς ὑπουργούς, τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, Roger Langeron, τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ὑπηρεσίας Τύπου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν Comert, τὸν κόμητα Cornudet τῶς γενοσυστήν, καὶ τοὺς κ. κ. Jacques Bardoux, Adolphe Boshot, Georges Hué, Buland, Defrasse, Charles Bist καὶ J. Rouché, διευθυντὴν τῆς Ὀψείρας.

Ἐπίσης τοὺς κ. κ. Emmanuel Rousseau ἀντιπρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοὺς Διευθυντὰς τοῦ «Χρόνου», Jacques Chastenet καὶ Emile Mireaux, Emile Missoffe, πρώην πρεσβευτὴν ἐν Λονδίνῳ, Henri Busser, Mme καὶ Melle Gabriel Pierné, Ferdinand Brunot, Jean-Louis Vaudoyer, André Chaumeix, S. Chariety, πρῶτανιν τῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων.

Raoul Laparra, Prior, τῶς Γεν. Πρόξονος τῆς Δανίας, τὸν στρατηγὸν Pujot, Mr. & Mme Lucien Romier, Léon Bailby, Gaston Rageot, René Pinon, Marcel Ribière, Mmes Denise et Aline Leblond—Zola τοὺς κ. κ. Marius Gabion, Ch. Reveilland, colonel Guillaume, Jacques Arvanon, Henry Torrés, Jean Chantavoin, Marcel Batilliat, F. de Witt—Guizot, Saint-Georges de Bouhélier.

ΑΡΘΡΟΝ-ΝΕΚΡΟΝ

Ἐνα π. ἐκείνους, καὶ ἀπὸ κ. οἶδα μας, εργάτας καὶ ἀναγ. βρίσκει τὸ

Ὁ Re ἀπὸ μερι. μίαν ἀσθ. ἐμεῖς οἱ δ. με, ἔπρεπ. γανισμός, ὁποῖα τὸ βάθρον πλέον ἐν.

Διὰ το. ἦτο ἀφρο. του εἶναι

Δι' ὅσο παρὰ μόν. ναι μιὰ δ. σεν ὅλου.

Ὁ Rei γούστου τῶ Σηκο

Ἀπὸ σιν τοῦ. τείχετο. ἀναζητή. τὴν ζωὴ. νοι διότι.

Τὰ προ. ἐκείνο τ. τοῦ «Συ. γοῦνται. ἐποχὴν. ἐ. συνηγορ. γισμένην.

Γραμ. vue H. Ἐπιθεω. εἰς τὸν. τοῦ 190.

ΑΡΘΡΟΝ-ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ «ΧΡΟΝΟΥ»

RENÉ PUAUX

Ένα πένθος, πού θίγει βαθειά όλους εκείνους, οἱ ὅποιοι ἀπὸ μακρυνὰ καὶ ἀπὸ κοντὰ συμπαθοῦν τὴν ἐφημερίδα μας, Διευθυντὰς, συντάκτας, συνεργάτας ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν, φίλους καὶ ἀναγνώστας, ἓνα πένθος ἀκόμη βρίσκει τὸν «Χρόνον».

Ὁ René Puaux ὑπέκυψεν ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἐβδομάδες ἀλγηδόνων εἰς μίαν ἀσθένειαν, εἰς τὴν ὁποίαν, ὅπως ἐμεῖς οἱ δικοὶ του ἐλπίζαμε καὶ πιστεύαμε, ἔπρεπε ν' ἀντισταθῇ ὁ ἰσχυρὸς ὁργανισμὸς του, εἰς μίαν ἀσθένειαν ἢ ὁποία τὸν ἐκρήμινε ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ βῆθρον τῆς ζωῆς κατὰ τὴν ὥραν τῆς πλέον ἐντατικῆς παραγωγῆς του.

Διὰ τοὺς ἰδικούς του, εἰς τοὺς ὁποίους ἦτο ἀφοσιωμένος μὲ πάθος, ὁ θάνατός του εἶναι βαρύντατον πλῆγμα.

Δι' ὅσους τὸν ἐγνώρισαν—καὶ δὲν εἶχε παρὰ μόνον φίλους—ὁ θάνατός του εἶναι μιὰ δοκιμασία, πού μᾶς ἀνεστάτωσεν ὅλους.

Ὁ René Puaux ἐγεννήθη τὴν 18 Αὐγούστου 1878 εἰς τὸ Montivilliers (Κάτω Σηκουάνας).

Ἀπὸ νεανικῆς ἡλικίας εἶχε τὴν κλίσιν τοῦ γράφειν, ἐξήταζε τὰ πάντα, κατείχετο ἀπὸ τὸ πάθος τῶν πνευματικῶν ἀναζητήσεων, αἱ ὁποῖαι μᾶς κάμνουν τὴν ζωὴν χαρίεσαν καὶ εἰμεθα περήφανοι διότι ζοῦμε.

Τὰ πρῶτα του δοκίμια καὶ εἰδικῶς, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔγραψε ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ «Συρανὸ ντε Μπερζερόν» χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 1898—99. Ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐδημοσίευσε μίαν γενναϊόφρονα συνηγορίαν ὑπὲρ τῆς Φιλανδίας προλογισμένην ἀπὸ τὸν Ἀνατὸλ Φράνς.

Γραμματεὺς τῆς συντάξεως τῆς «Revue Hebdomadaire» (Ἑβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως) κατὰ τὸ 1902 εἰσηλθεν εἰς τὸν «Χρόνον» κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1903 καὶ ἔκτοτε ἀφωσιώθη ὁριστι-

κῶς εἰς τὴν δημοσιογραφίαν. Κατὰ τὰ δύο ἔτη (1903—1905) κατὰ τὰ ὁποῖα ἦτο ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου» στὸ Λονδῖνον ἀπέκτησε τὴν δύναμιν νὰ γνωρίσῃ καλῶς πρόσωπα καὶ πράγματα τῆς γηραιᾶς Ἀλβιόνος, αἱ δὲ ἐπιστολαὶ του, τὰς ὁποίας μᾶς ἔστειλε τὴν περίοδον ἐκείνην ἦσαν ὅλαι ἐμπεποτισμένα μετὰ τὸ αὐθεντικὸν τοῦ κύρος καὶ τὸ δρασερόν του πνεῦμα.

Ἀπὸ κεῖ ἔφερε τὸ ὕλικόν διὰ τὴν «Ζωὴν τοῦ Swinburne», τὴν ὁποίαν μόνις τὸ 1912 ἐδημοσίευσε, ὥς καὶ διὰ τὴν σειρὰν τῶν «Ἀγγλικῶν Τύπων», τὴν ὁποίαν ὥρισμένως ἀκόμη διατηροῦν εἰς τὴν μνήμην τῶν οἱ ἀναγνώσται μας.

Εἰδικὸς ἀπεσταλμένος καὶ πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου» παρηκολούθησε τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Α' Βαλκανικοῦ Πολέμου ἀπὸ τῆς Σόφιας εἰς τὴν Τσατάλτζαν. Ἐλάτρευσε ὥς εἶδωλον τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅλα ὅσα ἀφοροῦσαν τὸν Ἑλληνισμόν. Κανεὶς καλύτερον ἀπ' αὐτὸν δὲν ἐγνώριζε τὸ πνεῦμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος καὶ μίαν φάσιν τῆς συγκινητικῆς ἱστορίας τῆς χώρας αὐτῆς δὲν τοῦ ἦτο ἀδιάφορος.

Μανιώδης ἐρευνητὴς καὶ συλλέκτης εἶχε συγκεντρώσει κατόπιν ὑπομονητικῶν ἐρευνῶν μίαν πολύτιμον συλλογὴν αὐθεντικῶν κειμηλίων ἐπὶ τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναυαρίνου καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐδώρησε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἢ ὁποία ἴδρυνε δι' αὐτὴν ἓνα μικρὸν Μουσεῖον,* πού φέρνει τὸ ὄνομα τοῦ φίλου μας.

Σημ. Συν. Β. Η. Ἀπὸ τῇ ἀποδοχῇ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῆς δωρεᾶς τοῦ René Puaux, διὰ τὴν ὁποίαν «θὰ ἐπεθύμει, ὅπως ἔγραφε εἰς τὸν κ. Κ. Καίροφύλαν, νὰ μὴ τὸν ἀφήσουν πολὺν καιρὸν νὰ περιμένῃ διὰ νὰ ἰδῇ ἐκκληρούμενον τὸν πόθον του, τῆς

Ὁ René Ruauk ἔγραψεν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν P. Alaux τὴν «Μοῖραν τοῦ Ἑλληνισμοῦ» καὶ ἀφιέρωσεν συγκινητικὰς σελίδας εἰς τὸν «Θάνατον τῆς Σμύρνης» καὶ εἰς τὸν «Μέγαν οἶκτον τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς».

Ἡ μελέτη του, ἡ ὁποία φέρει τὸν τίτλον «Ainsi parla Veniselos» (Ἔτσι ὠμίλησεν ὁ Βενιζέλος) εἶναι ἴσως μία ἀπὸ τὰς πλέον τελείας μελέτας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν δημοσιευθῇ διὰ τὸν Μεγάλον Κρητᾶ.

Ἐγκαταλείπει ἐπίσης τὸ «μνημεῖον τοῦ Λόρδου Βύρωνος». Ἡ Ἑλλάς καὶ ὁ φιλελληνισμὸς κατέλαβεν τοιοῦτοτρόπως μίαν μεγάλην θέσιν εἰς τὴν λογοτεχνικὴν του δρᾶσιν.

Ἄλλ' ἡ κορωνὶς τοῦ ἔργου του εἶναι ἀναμφιβόλως ἐκεῖνο τὸ τμήμα τοῦ ἔργου του, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμελέτησε ὠρισμένα προβλήματα τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Ὡς ἀνθυπολοχαγὸς ἀπεσπασμένους παρὰ τῷ στρατηγῷ Foch εἶχε συγκεντρώσει σπουδαῖα πληροφορικὰ στοιχεῖα περὶ τῶν παρασηνίων τοῦ μεγάλου δράματος τῆς Ἱστορίας. Ἀποτέλεσμα τούτων εἶναι τὰ ἔργα «ὁ Ἀγλικὸς στρατὸς εἰς τὴν ἡπειρον» (1916) «τὸ Γερμανικὸν ψεῦδος τῆς 3ης Αὐγούστου 1914», Ναυτικά. ἐπιχειρήσεις καὶ ἡ μάχη τῆς Φλάνδρας» (1917) καὶ αἱ «Μελέται τοῦ πολέμου» (1917—1918). Ὁ φίλος μας εἶχε αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸν χάρισμα, τὴν αἴσθησιν τῆς ἐπικαιρότητος. Ἐγνώριζεν τὴν τέχνην τοῦ ἑωχέριζεν ἀπὸ ἑνα ὅγκον δεδομένων ἐκεῖνο ποῦ χάρις εἰς τὴν ιδέαν του ἢ εἰς τὴν γραφικότητά του, μποροῦσε νὰ προκαλέσῃ ἐντύπωσιν ἢ νὰ συγκινήσῃ.

Ἐπιφορτισθεὶς κατὰ τὸ 1928, τὴν ἐπαύριον τοῦ θανάτου τοῦ πολυκλαύ-

στεγάζσεως τῆς συλλογῆς του μέσα εἰς ἕνα εἰδικὸν μουσεῖον*, ἠγερέθησαν ἀντιρροήσεις περὶ τοῦ τύπου ἐνθα εἶδει νὰ ἰδρυθῇ τὸ ἐν λόγω μουσεῖον, ἀποτέλεσμα δὲ τούτων ἦτο νὰ μὴ προφθάσῃ ὁ ἀείμνηστος φιλέλλην ν' ἀνοίξῃ μόνος του τὰς πόδας τοῦ φερωνύμου Μουσείου.

στον συνεργάτου μᾶς Blocicevski, ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν Συγκεντρώσεως καὶ Ἑλέγχου τῶν πληροφοριῶν τοῦ Ἑξωτερικοῦ, ἀπέδωκεν καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν ὅ,τι καὶ ἐξακμήριζε τὰς μελέτας του: Τὴν συνειδητὴν ἀφωσίωσιν καὶ τὴν φροντισμένην τακτικὴν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ποιητικὸν ἄλγος, ποῦ ὑπάρχει εἰς κάθε ἀνθρώπον τῶν γραμμάτων δὲν εἶχε στερήσει γρήγορα εἰς τὸν René Ruauk. Διτηρεῖτο μέσα του καὶ ἐξεδηλοῦτο κάποτε εἰς γενναῖο φρονῆμα ἐκρήξεις. Διή του εἶναι ἡ «Ὠδὴ εἰς τὸν Ronsard» ἀπὸ τὴν ὁποίαν βεβαίως δὲν λείπει ἡ ποιητικὴ χάρις. Ἐξ ἄλλου τὸ καθ' ἑαυτὸ λογοτεχνικὸν του ἔργον εἶναι σημαντικόν. «Ἡ ἀνακάλυψις τῶν Ἀμερικανῶν» τοῦ ἀπέφερε τὸ 1930, τὸ βραβεῖον Strassburger. Τὰ ρομάντσα του καὶ τὰ διηγήματά του, «Τὸ μεγάλο κύμα», «ἡ γυναῖκα τοῦ δονείρου», «ὁ κήπος τῆς Καντίτ» ἔχουν ἀναμφισβήτητα καὶ στερεὰ προσόντα φαντασίας καὶ αἰσθημάτων.

Μόλις πρὸ μερικῶν ἑβδομάδων, τὴν 9 Δεκεμβρίου κατὰ τὸ γεῦμα τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης ἑπαιτίου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Χρόνου», τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε ὅλην τὴν μεγάλην Οἰκογένειαν, ἐν ἀγαστῇ συμποσίῳ, ἡ ὁποία στεγάζεται εἰς τὸν παλαιὸν μᾶς Οἶκον ἡ θέσις τοῦ René Ruauk, τὸν ὁποῖον εἶχε πληξῇ ἤδη ἡ ὑπόουλος ἀσθένεια, ἡ ὁποία τὸν ἔφερε εἰς τὸν τάφον, ἔμενε κενή. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον παλαιούς ἐπιζῶντας ἀπὸ τὴν Ὀμάδα, ἡ ὁποία εἶχε ἐκπηδήσει ἀπὸ τὴν Σχολὴν τοῦ Adrien Hébrard,* παρεκλήθη νὰ ἀναμνησθῇ τοῦ «Χρόνου» ἀπὸ τὸ 1900. 1914 ὡς καὶ ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι συνέβαλον κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ αἰῶνος τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἐφημερίδος μας, νὰ στερεωθῇ ἡ φήμη τῆς καὶ ἡ προκοπὴ τῆς καὶ οἱ ὁποῖοι ἔπασαν μὲ τὴν πέννα στὸ χέρι! Δυστυχῶς ἕνας ἀπὸ μᾶς ἀνέλαβε νὰ διαβάσῃ τίς σελί-

* Σημ. Συντ. B.H. Ὁ Adrien Hébrard ὑπῆρξεν ὁ ἰδρυτὴς τοῦ «Χρόνου».

δες, π
τὸ κρ
νισθῇ
συνα
σταδι
βαθει
ἔλεγε
ὅλας
συνα
πρὸς
νου,
τοὺς
τια μ
νοια.
στερ
νοὺς,
εἶδος
κτα,
μα ν
Ἄ
μαντ
Εἶνε
ρασο
ὁποῖ
Βιέν
πιστ
μέρε
(Ἄπ
εἰς τ
τῆς
ἐπεδ
συνέ
Α
εἰς
νὰ
του.
μας
ζόμε
πλε

δες, πού ὁ René Ruaux ἀφιέρωσε ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ πόνου εἰς τοὺς ἐξαφανισθέντας φίλους, καὶ εἰς τοὺς χαμένους συναδέλφους κατὰ τὴν Ἑβδομηκονταετῇ σταδιοδρομίαν. Ὅλοι μας αἰσθανθήκαμε βαθειὰ συγκίνησι ἀκούοντας ἐκεῖνα πού ἔλεγε ὁ René Ruaux ἀπὸν καὶ αὐτὸς καὶ ὅλας διὰ τοὺς προσφιλεῖς μας νεκροὺς συναδέλφους. Αὐτὸ τὸ προσκλητήριον πρὸς τοὺς νεκροὺς μας, ἐκ μέρους ἐκείνου, πού θὰ πῆγαινε ἐντὸς ὀλίγου νὰ τοὺς συναντήσῃ παίρνει σήμερον στὰ μάτια μας ὅλην τὴν πραγματικὴν του ἐννοια. Τώρα μᾶς φαίνεται ὅτι ἦταν ἕνας στερνὸς χαιρετισμὸς πρὸς τοὺς ζωντανούς, πού συνεχίζουν τὸν ἀγῶνα, ἕνα εἶδος ἐκκλήσεως πρὸς τὴν μεγάλην Νύκτα, εἰς ἐκείνους πού δὲν ἔχομε δικαίωμα νὰ **λησμονήσωμε**.

Ἄλλ' ὑπάρχει ἀκόμη μία ἄλλη πιδ σημαντικὴ προσπάθεια τοῦ René Ruaux. Εἶναι τὸ ἄρθρον, πού ὑπηγόρευσε, πέρασαν δέκα πέντε μέρες πλεόν, καὶ τὸ ὁποῖον ὁ «Νέος Ἐλεύθερος Τύπος τῆς Βιέννης», πού ἔστειλε τίς Παρισινὲς ἐπιστολὰς του, ἐδημοσίευσε αὐτὲς τὲς ἡμέρες ὑπὸ τὸν τίτλον «Im krankenbett» (Ἀπὸ τὸ κρεβάτι τοῦ πόνου), ἄρθρον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ φίλος μας ὠμιλοῦσε περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἀνέλυε τοὺς πόνους, ἐπεδίωκε νὰ ἐννοίῃ ἐκεῖνο, πού τοῦ συνέβαινε καὶ πού τὸν ἐπερίμενε.

Αἱ μακρὰ συνεννοήσεις τῶν ἱατρῶν εἰς τὸ γειτονικὸν δωμάτιον, πού ἔμελλε νὰ γνωμοδοτήσουν ἐπὶ τῆς ἀσθενείας του, τὸ τρομερὸν αἰσθημα πού ἐδοκίμαζε βλέπων τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐκμηδενιζόμενον ἀπὸ τὴν παράλυσιν τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς, ἀπὸ τὴν ἐξασθένησιν τῆς ὁρά-

σεώς του, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἀγωνίζεται κανεὶς ἀπεγνωσμένως, διότι μὴ ἔχων τὴν ἐλευθερίαν τῆς κινήσεως καὶ τοῦ λόγου αἰσθάνεται κανεὶς τὸν ἑαυτὸν του καὶ ὅλας λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ φῶς, λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν ζωὴν, ὅλα αὐτὰ τὰ ἐξέθετε μὲ μεγάλην λεπτότητα καὶ φιλοσοφίαν εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἦταν ἐμπεποτισμένο μὲ τὴν ἀπέραντον θλίψιν τῆς χαμένης υγείας, τῶν δυνάμεων, πού τὸν ἐγκατέλιπον καὶ τῆς εὐγενικῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς, διὰ τὴν ὁποίαν ἀμφέβαλε ἂν θὰ τὴν ἐγνώριζε πλεόν.

Ὁ René Ruaux, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀξιωματικὸς τοῦ Τάγματος τῆς Λεγεώνας τῆς Τιμῆς καὶ κάτοχος τοῦ Πολεμικοῦ Σταυροῦ ἔφυγε χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τελείως τὸ καθήκον του.

Ὁ κάλαμος τοῦ ξεφεύγει ἀπὸ τὰ δάκτυλα τὴν στιγμὴν, πού μποροῦσε ἀκόμη νὰ ἀντιμετώπισῃ μ' ἐμπιστοσύνην νέας προσπάθειας καὶ νέας ἐργασίας. Ἐγνώρισε τὴν μεγαλυτέρα πίκρα τοῦ νὰ ὀφείλῃς νὰ ἐξαφανισθῇς προτοῦ προφθάσῃς νὰ εἰπῇς ὅσα θὰ εἶχες νὰ εἰπῇς ἀκόμη.

Ὁ «Χρόνος» ἐκφράζει εἰς τὴν Κυρίαν René Ruaux τὸ γένος Μπρουνῶ καὶ εἰς τὰ παιδιὰ του, εἰς τὴν κυρίαν Ἀλφρεδ. Μπρουνῶ χήραν τοῦ Μεγάλου Συνδέτου, εἰς τὸ κ. Γαβριέλ Πυῶ πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Βιέννην καὶ εἰς τὴν Κυρίαν Ἰωάννου Καρόλου Ροῦ, τὸ γένος Πυῶ, τὴν βαθυτάτην λύπην, ὅλων ἐκείνων πού κλαίουσι δι' ἐκεῖνον πού χάσαμε, τὸν πιστὸν καὶ ἀληθινὸν φίλον καὶ συνεργάτην.

«Χρόνος» 2-1-37.

ROLAND DE MARES

RENÉ PUAUX Ο ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

«Η ζωή είναι κάτι δικό σου,
ένα χάρισμα τέλει και θαυμάσιο.
Κι η ευτυχία γεμίζει τα μάτια
Εκείνων π' αγαπούμε και πού μ' ας αγαπούν».
«Ο Φράχτης του Κήπου»
RENÉ PUAUX

Μέσα σ' αυτούς τους νεανικούς στίχους—ακούω ακόμα τη φωνή του να μου τούς απαγγέλει σιγανά, στην ήσυχη γωνιά του bow window της παληάς μου Λονδρέζικης Λέσχης, πού βρίσκεται στην πλατεία του Λάιτσεστερ—ο René Puaux σχεδιάζει με μια εκπληκτική ακρίβεια το δρόμο της ζωής.

Δημοσιογράφος, άνθρωπος των γραμμάτων, ιστορικός, ποιητής, χαριτωμένος και τίμιος συνάδελφος, φίλος πιστός, τέτοιος ήταν ο René Puaux. Κι ακόμα ο ιππότης και προστάτης των αδυνάτων, σ' όλες τις δύστυχες στιγμές «που όμορφιά τους είναι η δυστυχία». Έγνώριζε να είναι και στο σπίτι του ακόμα ο ζωογόνος έμψυχωτής, γεμάτος ένθουσιασμό και νειάτα, ο απαράμιλλος πατέρας, ο πανταχού παρών σύντροφος, πού προστάτευε με την προσωπικότητά του τους δικούς του απ' της μοίρας τα χτυπήματα. Καταγόμενος από μια πολύ αρχαία οικογένεια Ουγενότων, γηγενή του Vivarais ο γνήσιος αυτός Παριζιάνος και ο Εύρωπαίος πού γι' αυτόν όλες οι κρύπτες κι όλα τα παρασκήνια του διπλωματικού λαβυρίνθου δεν είχαν κανένα μυστικό διεισήγαγε πάντα μέσα στα μύχια της ψυχής του άδρα τα ίχνη των τιμίων χαρισμάτων του, πού του'χαν κληροδοτήσει οι μεγάλοι του πρόγονοι.

Κάτω απ' αυτόν τον άθλητικό τύπο, τόν δυνατό, τόν γελαστό σάν καλοκάγαθο παιδί, οι φίλοι του διέκριναν εύκολα τόν άνθρωπο μιας άλλης εποχής συνεπαρμένον απ' όλες τις μεγάλες και ιπποτικές παραδόσεις της παλαιάς ωραίας μας Πατρίδος.

Φοιτητής ακόμα στο Καρτιέ Λατέν, μόλις είχε τελειώσει την Άλσατική Σχολή ξεσπάθωσε σάν βέρο αντίδασο καθαρόαιμο άλογο για την καταδυναστευο-

μένη Φιλανδία και δημοσίευσε ένα έκδικητικό φυλλάδιο, πού προλόγισε ο Άνατόλ Φράνς.

Υστερα από μια σύντομη παραμονή στην «Εβδομαδιαία Επιθεώρηση» ως Γραμματέως της Συντάξεως μπήκε στο «Χρόνο» τόν Οκτώβριο του 1903 και πήγε στο Λονδίνο, ως ανταποκριτής της Εφημερίδος αυτής. Η Πουριτανική καταγωγή του, η οικογενειακή του ανατροφή και αυτή ακόμα η εύστοχία του πνεύματός του, τα όποια τόν έσπρωχναν στις ιστορικές έρευνες, τόν πάθος του για τα αρχαία έθιμα, τα σεβάσματα, τα ώραia και χαριτωμένα, από τα όποια είναι γεμάτη η ιδιωτική και δημοσία ζωή των Άγγλων του επέτρεψαν χωρίς μεγάλες προσπάθειες να άφομοιώση τόν Άγγλοσαξωνικόν πολιτισμόν, πού τόσο λίγοι ηπειρωτικοί κατορθώνουν να άνακαλύψουν τα μυστικά του.

Ήταν ένας από τους καλύτερους Άγγλικιστάς της γενεάς του και είναι λυπηρόν γιατί οι άπαιτήσεις του δημοσιογραφικού του επαγγέλματος δεν του έδωσαν καιρό να γράψη περισσότερο από τη «Ζωή του Σουίμπουργκ» και τους «Άγγλικούς Τύπους».

Αργότερα τόν κατέκτησαν τα Βαλκάνια και η Άνατολή. Ο χώρος μου λείπει για να φέρω έδω έν περιλήψει τους άγώνας του ως άποστόλου του Έλληνισμού. Οι άναγνώσται μας δεν έξεχασαν τις ώραies μελέτες άφιερωμένες στην Ελλάδα, πού έδωσε κατά καιρούς στην «Ίλλουστρασιόν».

Ο Παγκόσμιος Πόλεμος χάρισε στόν περίφημο μελετητή κάθε ευκαιρίαν και την μοναδική τύχη να συλλέξη, άπεσπασμένος στην ύπηρεσία του Foch ως άνθυπολοχαγός, τις πιο άθθεντικές πληροφορίες για όλα τα σημεία, πού είχαν μείνει σκοτεινά και να δημοσιεύση κοντά στα άλλα τα έργα «Η Άγγλική στρατιά επί της Ηπείρου», «Τό Γερμανικόν ψεύδος της 3ης Αυγούστου 1914», «Ναυτικάς επιχειρήσεις και η μάχη της Φλάνδρας», ο «Foch».

Τήν 6
θουσάν
ι
σός» σεμ
μόσουνον
νος λογί
διοργανο
σμου.

Ενώπ
ματών, ι
μάτων κ
πιστημίσ
ξησαν ι
διετράνε
πρός τόν

Μεταξ
άπόλυτο
πρός τη

Εν ά
μηρος
λικοῦ Σ
σβευτής
Μπένση
mangei
γικής Σ
σμόν, τι
λευταίω
Ακολοι
έκτάσει
εις τάς
γνωριμί

Ο RENÉ
'Ο κ

Τό
του, α
'Ονειρ
ποιητή
του Κ
τική μ
πει κ
αυτό
που τ
του σ
'Ε:
έντατ
άσθεν
ξαφνι
ξανά
γασία
τό κ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ RENÉ PUAUX

Τὴν 6 Φεβρουαρίου ἔλαβε χώραν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» σεμνὸν καὶ ἐπιβλητικὸν φιλολογικὸν μνημόσυνον εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος φιλέλλη-
νος λογίου καὶ δημοσιογράφου René Puaux διοργανωθὲν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Συνδέ-
σμου.

Ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐκ διπλω-
ματῶν, διανοουμένων, ἀνθρώπων τῶν Γραμ-
μάτων καὶ τῆς Τέχνης, καθηγητῶν τοῦ Πανε-
πιστημίου καὶ πλήθους κόσμου οἱ ὁμιληταὶ ἐ-
ξῆραν τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός καὶ
διετράνωσαν τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς Ἑλλάδος
πρὸς τὸν μεταστάντα.

Μεταξὺ ἀγορητῶν καὶ ἀκροατῶν ὑπῆρχε ἡ
ἀπόλυτος ἐπαφὴ ἐδραιωμένη εἰς τὸν σεβασμὸν
πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀλησμονήτου φίλου μας.

Ἐν ἀρχῇ ὁμιλήσεν ὁ καθηγητὴς κ. Βλαδί-
μηρος Μπένσης ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνογαλ-
λικοῦ Συνδέσμου, εἶτα ὁ κ. Μπρουέρο Πρε-
σβευτὴς τῆς Γαλλίας ἀπαντήσας εἰς τὸν κ.
Μπένσιν. μεθ' ὃ διὰ μακρῶν ὁ κ. R. De-
mangel Διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολο-
γικῆς Σχολῆς ἐξῆρε τὸν Γαλλικὸν φιλελλη-
σμὸν, τοῦ ὁποῦ ἐξοχος ἐκδήλωσις ὑπῆρξε τε-
λευταίως ὁ René Puaux.

Ἀκολούθως ὁ κ. Κ. Καροφύλλας ἀνεφέρθη ἐν
ἐκτάσει εἰς τὸ λογοτεχνικὸν ἔργον καὶ
εἰς τὰς προσωπικὰς του ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν
γνωριμίαν του μετὰ τὸν René Puaux.

Ο RENÉ PUAUX EN ΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛ. ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ

Ὁ καθηγητὴς κ. Β. Μπένσης, Πρόεδρος

Τὸ φιλογικὸν του ἔργο, τὰ ρωμάντσα
του, αἱ διηγήσεις του, ἡ «Γυναῖκα τοῦ
Ὀνείρου», «Ὁ Κῆπος τῆς Καντίτ», τὰ
ποιητικὰ Ἐρανείσματα σὰν ὁ «Φράχτης
τοῦ Κήπου» ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ προσεχ-
τικῆς μελέτης. Σὲ καθὲ στιγμὴ ἀνακαλύ-
πτει κανεὶς αὐτὴ τὴν ὑψηλὴ ἐμπνευση,
αὐτὸ τὸ φτερούγισμα πρὸς τὸ ἰδεῶδες
ποῦ τὰ ἐξηγεῖ μόνον τὸ βαθύ πνεῦμα
τοῦ συγγραφέως των.

Ἐπεσε στίς ἐπάλξεις πάνω στήν πύ-
λιντον ἐντατικὴ διανοητικὴ του ἀκμή. Μία
ἀσθένεια ἀνοικτίρων τὸν ἔρριξε κάτω
ξαφνικὰ τὴ στιγμὴ ποῦ ἤλπιζε ἀκόμα νὰ
ξαναρχίσῃ τὴν πύλιντον ἀγαπημένην του ἐρ-
γασίαν στὸ «Χρόνον», ποῦ εἶχε ἀφιερῶσει
τὸ καλὺτερον πρᾶγμα τῆς ζωῆς του.

τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Συνδέσμου, ἔλαβε
πρῶτος τὸν λόγον διὰ νὰ ἀναπτύξῃ
τὸ ἔργον τοῦ René Puaux, ὅστις ὑπη-
ρέτησε τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ μόνον ὡς ἀφη-
ρημένην ἔννοιαν, ἀλλὰ ὡς σύγχρονον
πραγματικότητα.

«Ἐν τῇ ιδιότητι μου, —εἶπεν ὁ κ. Μπέν-
σης, — ὡς Προέδρου τοῦ Ἑλληνογαλλι-
κοῦ Συνδέσμου, ἔχω ἐντολὴν νὰ καταθέ-
σω στέφανον φτειαγμένον ἀπὸ ὅλα τὰ
ἄνθη τῆς εὐγνωμοσύνης μας. Ὁ πρόω-
ρος θάνατος τοῦ R.P. μᾶς στερεῖ μιᾶς
ξένης πίστεως εἰς τὸ μέλλον. Ὁ Puaux
θὰ ἐπιζήσῃ μέσα στὴ καρδίᾳ καὶ στὸ
πνεῦμα τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων. Ὑ-
πῆρξε ὁ ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος τοῦ
γάλλου διανοουμένου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ
κλασσικὴ μόρφωσις καὶ ἡ ἀπογοήτευσις
ἡ προελθούσα ἐκ τῶν σκοτεινῶν καὶ τρα-
γικῶν ἐτῶν, ἐνέπνευσε τὴν ἐπιστροφὴν
εἰς τὸ ἀθάνατον Ἑλληνικὸν πνεῦμα».

«Γιαυτό, —ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Μπένσης,
—σὰς ζητῶ ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνογαλ-
λικοῦ Συνδέσμου νὰ ἐγκρίνετε ὅλοι μαζί
ἐν ψήφισμα ποῦ θὰ ἀποστείλωμεν εἰς
τὴν χήρα καὶ τὴν οἰκογένειαν τοῦ μετα-
στάντος, ὡς καὶ εἰς τὸν «Χρόνον» ὅστις
ὑπῆρξε ὁ διερμηνεὺς τοῦ εἰλικρινοῦς φιλ-
λελληνισμοῦ του καὶ ὁ ποῖος κλαίει σήμερον
τὴν ἀπώλειαν ἐνὸς ἐκ τῶν πολυτιμωτέρων
συνεργατῶν του» (παρατεταμένα χειρο-
κροτήματα). Ἐξακολουθῶν ὁ καθηγητὴς
Μπένσης στρέφεται πρὸς τὸν πρεσβευτὴν
τῆς Γαλλίας καὶ λέγει :

«Κύριε πρεσβευτά, μετὰ τὸν R.P. χάνε-
ται προῶτως εἰς ἐκ τῶν ἐνεργῶν ἰδεολό-
γων τῆς συγχρόνου ἀστάς του ἐποχῆς μας.
Μὲ πολιτισμὸν ἀπέραντον καὶ πολυσχιδῆ
ὁ ἐνθουσιώδης αὐτὸς καὶ σκεπτικὸς Καρ-
τεσιανός, οὕτινος ἡ ἀνάγκη τοῦ δοῦν
εἶχε ὡς ἐπακόλουθον ἕνα ἀνικανοποίητον
ἰδεαλισμὸν, ἠντλησε μέσα ἀπὸ τὴν ἀνω-
τέραν δημοσιογραφίαν τὴν δυνατότητα

τοῦ ἱκανοποιεῖν μίαν ἐνεργητικότητα, ἀνευ δορίων.

Εὐρεθεῖς εἰς τὴν δίνην τῆς νοσηρᾶς περιόδου τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ φανατικὸς αὐτὸς ἀγγλόφιλος, μολαταῦτα δὲ τόσον γάλλος, οὐτινος ἡ πνευματικὴ ἀρχιτεκτονικὴ ἦτο πλήρης ἰσορροπίας καὶ εὐρυθμίας, εἶχε τὴν νοσταλγία τῆς ἀρχαιότητος, μόνην ἱκανὴν νὰ τοῦ ἱκανοποιήσῃ τὸ πάθος του πρὸς τὸ ὥραϊον.

Οὕτω, ὅταν ἡ Ἑλλάς ἔλαβε μέρος εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ὁ Renè Puaux, δὲν ἐδίστασε νὰ λάβῃ τὸ μέρος τῆς πατρίδος μας καὶ νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ μετὰ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ ταλέντου του, καὶ τῆς ἀθλητικῆς του φύσεως. Ἀπὸ τότε, παρὰ τὰς ἀντιξόους περιόδους τῆς ἀμφιβολίας, δὲν μᾶς ἐγκατέλειψε ποτέ.

Ἀφήνοντας τὰ ἄλλα του χαρίσματα ποὺ ἄλλοι εἶναι πλέον ἀρμόδιοι νὰ ἐκτιμήσουν, δὲν θὰ ἤθελά σήμερον παρὰ νὰ σταθῶ εἰς τὴν ἀξέχαστη συνεργασία, ποὺ μᾶς προσέφερε σὲ μιὰ στιγμή τῆς ὑπάρξεώς μας, ὅπου μᾶς ὑπῆρξε ἰδιαιτέρως πολῦτιμος. Ἡὔξησε τὴν ἤδη πλουσίαν φάλαγγα τῶν φιλελλήνων τοῦ ὕψους τῆς βαρύτητος καὶ τῆς προσωπικότητός του.

Ἦθελον λοιπόν, νὰ σᾶς εἴπω δημοσίᾳ, κ. Πρεσβευτά, ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνογαλλικοῦ Συνδέσμου, ὅτι θέτομεν ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τὴν μνήμην του πρὸς τοὺς πρώτους φιλέλληνας, οἵτινες συνέβαλον εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς χώρας μας.

Θὰ θελήσετε παρακαλῶ κ. Πρεσβευτά, νὰ διαβιβάσετε εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας τὸ μέρος, ποὺ ἔλαβε ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία, εἰς τὸ πένθος ποὺ βοῖσκει τὴν γαλλικὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὰ γαλλικὰ Γράμματα. Ὁ Ἑλληνογαλλικὸς Σύνδεσμος, ὃν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ, σᾶς παρακαλεῖ νὰ δεχθῇτε τὴν ἐκφράσιν τῆς πλέον ὀδυνηρᾶς του λύπης.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν λόγον τοῦ καθηγητοῦ κ. Μπένση, ὁ γάλλος πρεσβευτὴς κ. Μπρουέ, ἐν συγκινήσει, ἠνυχάριστῃς ἐξ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας τοῦ μεταστάντος καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Γαλλίας, διὰ τὰς

συγκινητικὰς ἐκδηλώσεις εἰς μνήμην τοῦ φλογεροῦ φιλέλληνος.

Κατόπιν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Διευθυντῆς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Démangel.

Ο RENE PUAUX ΚΑΙ Ο ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Αὐτός, τοῦ ὁποίου θέλετε νὰ τιμήσετε τὴν μνήμην σήμερον εἶναι ἄξιος τῆς Ἑλληνικῆς εὐγνωμοσύνης. Ὡθούμενος ἀπὸ τὴν γενναιοφροσύνην τῆς Γαλλικῆς ἰδιοσυγκρασίας ἱπποτικῆς καὶ ὀλίγον μετὰ **διαθέσιν κριτικῆς**, ποὺ παίρνει πάντα στὸν κόσμον τὸ μέρος τοῦ ἀδυνάτου, ἀφοῦ πρώτα πολέμησε γιὰ τὴν Φιλανδία μετεβλήθη, σὶδ ἄλλο ἄκρον τῆς Εὐρώπης εἰς ἓνα εἶδος Ἀποστόλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ γιὰ τὶς χώρες ἐκεῖνες, ποὺ κατὰ παράδοσιν ἀνήκουν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἄλλοι ρήτορες μεγαλυτέρου κύρους ἀπὸ μένα ἀνεμνήσθησαν καὶ θὰ ἀναμνησθοῦν ἀκόμη σὲ λίγο τῆς μεγάλης μορφῆς τοῦ Γάλλου αὐτοῦ δημοσιογράφου, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλετο πραγματικὰ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν Ἑπειρωτῶν καὶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Εἰδικῶς ὁμίλησαν πῶς εἶπε γνωρίζει καὶ θαυμάσει ὡς ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου» κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους μίαν Ἑλλάδα ἡρωϊκὴν, ποὺ εἶχε σηκωθῇ ὀλόκληρη διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἐθνικὰ της ἰδανικά. Μετὰ τὴν «Δυστυχημένη Ἑπειρον» ἡ Ἑλλάς συνεκίνησε τὸν Renè Puaux. Ἑπειρῶται! σὲ σᾶς ἀνήκει νὰ θυμηθῇτε τὸ πρᾶγμα αὐτό. Εἰς αὐτὸν τὸν Φιλέλληνα θέλω νὰ ἰδῶ τὸν ἄξιον κληρονόμον αὐτῆς τῆς Γαλλικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ τῶν πλέον ἀγνῶν καὶ γενναιοδώρων ἐμπνεύσεων τοῦ ρωμαντισμοῦ μας, εἰς τὰ γράμματα καθὼς καὶ εἰς τὰς τέχνας, ἀφοῦ ἐγίνε αἰτία νὰ γεννηθοῦν ταυτοχρόνως τὰ «Orienteles» τοῦ Victor Hugo καὶ ὁ «Orientalisme» τοῦ E. Delacroix τῶν δύο μεγαλυτέρων ὀνομάτων καλλιτεχνῶν τοῦ Γαλλικοῦ 19 αἰῶνος.

Τὸ Ἑλληνικὸν καὶ τὸ Γαλλικὸν Πνεῦμα ἔχουν αὐτὸ τὸ κοινὸν ὅτι πάντα εἶδαν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα ὑπὸ τὸ παγκόσμιον πρῶτον. Ἄλλοτε οἱ πρόγονοί σας ὑπεδέχοντο εἰς τοὺς Δελφοὺς τοὺς πολίτας ὁλοκλήρου τοῦ πολιτισμένου κόσμου διὰ τὰς Ἑλληνικὰς ἐορτὰς τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Τέχνης.

Τὰ ἀναθήματα τῶν Βασιλέων τῆς Λυδίας ἐγεινιάζον μετὰ τὰ ἀναθήματα τῶν προγόνων τῶν Συρακουσῶν. Ὑπῆρχε ἐκεῖ εἰς «θησαυρὸς» τῆς Κυρήνης καὶ εἰς «θησαυρὸς» τῶν Μασσαλιωτῶν. Οἱ Δελφοὶ τόπος τοῦ παγκοσμίου πνεύματος, ἔπρεπε νὰ προσελκύσῃ τὴν Γαλλίαν. Σήμερον ἡ Γαλλία προσκαλεῖ τὸν κόσμον εἰς μίαν Ἐκθεσὶν Τέχνης καὶ Τεχνικῆς τῆς Ζωῆς· δηλ. εἰς μίαν γενικὴν ἀποψιν τῆς ἀνθρωπίνης προόδου ἀπ' ὅπου ἐκπηγάζει τὸ πνεῦμα διευκολύνοντας καὶ ὠραιοποιώντας τὴν ὕλικήν ζωὴν. Ὅπως ἄλλοτε εἰς τοὺς Δελφοὺς, κάθε λαὸς θέλει νὰ ἔχῃ τὸ περίπτερόν του εἰς τὸ Παρίσι καὶ ἤδη πενήντα ἐθνότητες ἀπήντησαν εἰς τὸ προσκλητήριον τῆς Γαλλίας.

Ἡ Ἑλλὰς ἔρχεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μετὰ τὴν αὐτῶν.

Αὕτη ἡ διεθνὴς Ἐκθεσίς ἡ ὁποία καταλαμβάνει ἀπὸ τοῦ Σηκουάνα μέχρι τοῦ Δάσου τῆς Βουλώνης τὸ ὠραιότερον μέρος τῶν Παρισίων καὶ θὰ παρουσιάσῃ γιὰ ὅλα τὰ πεδία ἑνα ὅγκον τῶν γνώσεών μας καὶ θὰ προσφέρῃ τὸ σύνολον τῶν ἐνεργειῶν μας, δὲν θὰ εἶναι μόνον μία ἐορτὴ φωτός, ἤχου καὶ χρώματος ποσότητος καὶ ἁρμονίας. Θὰ εἶναι ἕνας συνδυασμὸς πῖναξ μελετημένος καὶ πειθαρχημένος μιᾶς ἐποχῆς ἀποδεικνύοντας μετὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν μεθοδικότητα τὴν ζωτικότητα ἐνὸς λαοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ἀγαπᾷ ταυτοχρόνως τὴν λογικὴν, τὴν διαύγειαν, τὴν τάξιν, καὶ νὰ εὖνοῃ τὴν γένεσιν εὐμενοῦς ὑποδοχῆς σὲ μεγάλες ἀνθρωπιστικὰς ιδέας, οἱ ὁποῖες ἐξέθρεψαν ὅλον μας τὸν Γαλλικὸν φιλελληνισμόν, ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς φιλίας καὶ τῆς ἱερᾶς ἐκχειρίσεως, ὡς οἱ πρόγονοί σας εἰς τοὺς Δελφοὺς καὶ στὴν Ὀλυμπίαν.

Οἱ Γάλλοι προσκαλοῦν ἀδελφικὰ τὸν κόσμον μετὰ πραγματικὸν πάθος πρὸς τὴν

εἰρήνην, ἡ ὁποία δὲν εἶναι οὐτοπία ἀλλὰ μία θέλησις, ἡ ὁποία, πρέπει νὰ ὀδηγῇ τὸ γεγονότα, ἀνθρώπινα αἰσθήματα τὰ ὁποῖα κατέστησαν εὐγενῆ καὶ ἀξίαν θαυμασμοῦ τὴν ζωὴν ἐνὸς René Puaux καὶ τὰ ὁποῖα ἐπέσυραν πρὸς τὴν Δυστυχημένην Β. Ἡπειρο δὴν τὴν Γαλλικὴν συμπάθειαν.

Εἴχατε δίκαιον νὰ ἀναγράψετε τὸ ὄνομα τοῦ René Puaux μετὰ τὴν ἐκείνων τῶν μεγάλων Φιλελλήνων.

R. DEMANGEL
Διευθυντὴς τῆς Γαλλικῆς Ἀρχ. Σχολῆς

Ο ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ RENÉ PUAUX

Τὸ δένδρον τοῦ Γαλλικοῦ Φιλελληνισμοῦ ἐβλάστησεν εἰς περασμένους αἰῶνας μέσα εἰς κύκλον σοφῶν ποὺ ἐθαύμαζον τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα.

Σιγά-σιγά ὅμως ὑπὸ τὴν σκιάν του περιέλαβε καὶ τοὺς Νεοέλληνας ἐκείνους ποὺ εἶχε ἐπισκιάσῃ τὸ ἄπλετον φῶς ἀθανάτων προγόνων τῶν, αὐτοὺς ποὺ ἐδεωροῦσαν ἕως τότε οἱ Εὐρωπαῖοι ὡς «νεκροὺς ποὺ κινεῖται».

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος ἦλθαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διάφοροι ξένοι περιηγηταί, οἱ ὁποῖοι δὲν περιορίσθησαν μόνον εἰς τὸ νὰ θαυμάσουν τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, ἀλλὰ ἐμελέτησαν καὶ τὸν λαόν, ποὺ κατοικοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ αὐτά. Καὶ εἶδαν τότε μετὰ ἐκπληξιν τὴν ὅτι ὁ λαὸς αὐτός, ποὺ ἔξοισε κάτω ἀπὸ τὴν δουλείαν, εἶχε μέσα του ἀρετὰς καὶ ἱκανότητας ἐξαιρετικάς. Ἔτσι μετὰ τὰ συγγράμματά των οἱ περιηγηταὶ αὐτοὶ ἐδημιούργησαν εἰς τὴν Εὐρώπῃ μίαν ἀτιμώσασθαι φιλελληνικὴν, τὴν ὁποῖαν δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐνισχύσουν τὰ γεγονότα, ποὺ ἀπέδειξαν τὴν ζωντανότητα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὰ Παρίσι ἔδωκε τὴν πρώτην φιλελληνικὴν κίνησιν εἰς τὴν Εὐρώπῃ, μετὰ σημαντικοὺς διαφόρους σοφοὺς καὶ ποιητάς. Πολλοὶ πρὶν ὀρμίσαντες εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας, ὁ Βολταῖρος παρακαλοῦσε τὴν Αἰκατερίνην τὴν Μεγάλην τῆς Ρωσσίας νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπελευθέρω-

σιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀργότερα ὁ Σατωβριάνδος, περιηγούμενος τὴν Ἑλλάδα, ἐπροφήτησε τὴν προσεχῆ ἀνάστασιν τῆς.

Καὶ ὅταν τέλος οἱ Ἕλληνες ὕψωσαν τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ καὶ μὲ τὰ καρυοφίλια εἰς τὸ χέρι ἐτόλμησαν νὰ διεκδικήσουν τὴν ἐλευθερίαν των, εἰς τὴν Γαλλίαν ἐσηκώθη ἀμέσως κύμα ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἡ φωνὴ τῶν ποιητῶν καὶ λογογράφων κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ τέτοιο ρεῦμα ὥστε νὰ παρασύρῃ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν δισταζούσαν συντηρητικὴν κυβέρνησιν καὶ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας. Καὶ ἐνῶ ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ ἐψαλλε μὲ ἀθανάτους στίχους τὸ μεγαλόρρημα τοῦ Κανάρη καὶ ἐσπρωχνε τοὺς νεαροὺς Γάλλους νὰ κατεβῶν διὰ νὰ πολεμήσουν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ὁ Σατωβριάνδος καὶ ἄλλοι διαπρεπεῖς πολιτικοὶ ἐβροντοφωνοῦσαν ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς τὰ ἱερὰ δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ποτίσουν μὲ τὸ αἷμα των τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας.

Οἱ Ἕλληνες δὲν θὰ λησμονήσουν ποτὲ ἐκείνους ποὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν των καὶ ἐκείνους ἐπίσης ποὺ ἀργότερα, συνεχίζοντες τὴν ὡραίαν φιλελληνικὴν παράδοσιν, παρηκολούθησαν καὶ παρακολουθοῦν μὲ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπην τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μεγέθυνσιν τῆς ἀγαπημένης των Ἑλλάδος, ὑποστηρίζοντες μὲ τὴν γραφίδα καὶ τὸν λόγον τὰ δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἰς τὸ Πάνθεον αὐτὸ τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης δικαίως καὶ δικαιωματικῶς θὰ καταλάβῃ ξεχωριστὴν θέσιν ὁ Ρενὲ Πυῶ.

✱

Γόνος ἀρχοντικῆς οἰκογενείας διαμαρτυρομένων, ἀπὸ ἐκείνας ποὺ κατὰ τὴν τραγικὴν νύκτα τοῦ Ἀγίου Βαρθολομαίου ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκπατριθοῦν διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴν των, ὁ Ρενὲ Πυῶ εἶχε μέσα εἰς τὰς φλέβας του αἷμα ἀρχαίων ποὺ τοῦ ἐκληροδότησαν ψυχὴν γεμάτην καλωσύνη καὶ λεβεντιά. Τὸν ἐγνώρισα πρὸ ἐνὸς τετάρτου αἰῶνος, ὅτε ἦτο μόλις τριάντα ἐτῶν. Ὅταν τὸν πρωτοεῖδα εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Temps» μοῦ

φάνηκε ὅτι εἶχα μπροστά μου ἓνα ξανθὸ ὡραῖο λεβεντόπαιδο. Καὶ τὴν παιδικὴν αὐτὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου—ποὺ ἦτο ὁ καθρέπτης τῆς ἀγνῆς καὶ εὐαίσθητης ψυχῆς του—διετήρησε ἕως ποῦ πέθανε. Αἰωνίως γελαστός, καταδεκτικός, ἀνοιχτόκαρδος, πρόθυμος, ὁ Ρενὲ Πυῶ ἦτο πολῦτιμος συνήγορος τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν περιπετειώδη τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν συνέβησαν τόσα μεγάλα γεγονότα διὰ τὴν χώραν μας. Καὶ ἀκριβῶς τὰ γεγονότα αὐτὰ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοῦ ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσῃ καὶ ἐκτιμήσῃ τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

✱

Ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος τὸν ὠδήγησε εἰς τὸ πολεμικὸν μέτωπον τῆς Τσατάλτζας, ὡς ἀνταποκριτὴν τοῦ Παρισινοῦ «Χρόνου» καὶ ἀπὸ κεῖ τὸν ἔφερε εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ νεαρὸς τότε Πυῶ, ποτισμένος ἀκόμη ἀπὸ τὰς πανεπιστημιακὰς ἀναμνήσεις περὶ ἀρχαίας Ἑλλάδος γεμάτος θαυμασμὸν διὰ τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν κόσμον, ἀντελήφθη ὅτι καὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ἔχουν προσόντα τὰ ὁποῖα τοὺς δίδουν δικαίωμα νὰ διεκδικήσουν τὴν ἀρχαίαν των κληρονομίαν. Ἡ ἀποκάλυψις αὐτῇ τὸν ἔκαμε ἀγνόν καὶ ἐνθουσιώδη φιλέλληνα. Διότι ἂν ὁ ἀρχαῖος πατὴρ θεῶν καὶ ἀνθρώπων Ζεὺς κατώρθωσε νὰ κατακτήσῃ τὴν ἀγάπην τῆς Λύδας μὲ τὸ χρυσάφι, ἡ Ἑλλὰς ἐπέτυχεν νὰ κατακτήσῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Πυῶ μὲ τὴν γοητείαν τὴν ὁποίαν μπορεῖ νὰ ἐνασκήσῃ εἰς μίαν ἱπποτικὴν ψυχὴν ἡ ὑπεράσπις τοῦ δικαίου. Καὶ ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ποὺ ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Πυῶ συγκινοῦσε τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν ἓνα σημαντικὸν γεγονός, τὸ Βορειοηπειρωτικὸν ζήτημα. Μία ἑλληνικὴ ἐπαρχία ἐκινδύνευε νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα πατρίδα. Ὁ ἱπποτικὸς Πυῶ συγκινημένος ἔτρεξε εἰς τὰ Ἡπειρωτικὰ βουνά, ἐμελέτησε τὸ ζήτημα, ἀντελήφθη τὰ ἑλληνικὰ δίκαια καὶ ἔγραψε ἀνταποκρίσεις γεμάτας ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸν Παρισινὸν «Χρόνον». Τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰ πορίσματά του συνεκέντρωσε εἰς βιβλίον

μὲ τὸν
ρος», τὸ
πολύτιμο
τοῦ Πυῶ
πρόλογό

«Ἀν
γαλλικὸν
σης κατ
τῆς ἀξιο
μητέρα
ἀσθενεῖς
σπασιν τ
τέρας με
μάσω τῇ
Ἄλλ' ὅτι
μνησις, τ
παραμέν
τὴν συλ
σθανθῶ
τια μου»

Καὶ α
σεῶν το
περαίνει

«Ἐπο
ἀφοῦ ἀκ
μάτων,
τια τὴν
τριωτισμ
ποτὲ ν'
ρὸν ἐκεῖ
ποὺ πα
ποὺ οἱ πα
τὸν Ἀη
ριο καὶ
ἐπάνω ἀ
ἐκείνου
ἐλπίδα τ
αὐτὸς δι
»Πατέρ
ληγες!»

Ἐτσι
βλίον το
καὶ μὲ
ψυχὴν τ
Ἐκτο
Ἑλλάδα
ὅπως τῇ
μερικῶν
ὑπὲρ τῇ
τὴν ἀλή

μέ τον τίτλον: «Δυστυχημένη Ἡπειρος», τὸ ὁποῖον χωρὶς ἄλλο θὰ παραμείνῃ πολῦτιμον δοκουμέντο τοῦ φιλελληνισμοῦ τοῦ Πυῶ. Ἴδου ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν πρόλογόν του.

«Ἄν μπορέσω, δίδωμ πρώτος εἰς τὸ γαλλικὸν κοινὸν μίαν εἰκόνα τῆς παρουσίας καταστάσεως εἰς τὴν Ἡπειρον καὶ τῆς ἀξιοθαύμαστης ἀγάπης τῆς πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα, νὰ συντελέσω μὲ τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, τῆς ὥραιότερας μεταξὺ τῶν ὥραιότερων, θὰ δοκιμάσω τὴν βαθύτεραν ἐνδόμυχον χαράν. Ἄλλ' ὅτι δὴποτε καὶ ἂν συμβῇ, ἡ ἀνάμνησις, ποὺ διατηρῶ ἀπὸ τὸ ταξεῖδι αὐτὸ παραμένει τέτοια ὥστε δὲν μπορῶ νὰ τὴν συλλογισθῶ σήμερον χωρὶς ν' αἰσθανθῶ ν' ἀνεβαίνουν δάκρυα εἰς τὰ μάτια μου».

Καὶ φθάνων εἰς τὸ τέλος τῶν ἐντυπώσεων του. ὁ Πυῶ μὲ πόνον ψυχικὸν συμπεραίνει:

«Ἐπανερχόμενος εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀφοῦ ἄκουσα τὴν ἱστορίαν τῶσων παθημάτων, ἀφοῦ εἶδα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια τὴν ἀξιοθαύμαστον δύναμιν ἐνὸς πατριωτισμοῦ ποὺ τίποτε δὲν κατώρθωσε ποτὲ ν' ἀπελπίσῃ, καταλαβαίνω τὸν νεαρὸν ἐκείνον Ἡπειρώτην, ὁ ὁποῖος τὸ πρῶτον παρεδόθη τὸ Μπιζάνι, τὴν στιγμὴν ποὺ οἱ πρῶτοι εὐζωνοὶ παρουσιάζοντο εἰς τὸν Ἀη Γιάννη, ἔτρεξε εἰς τὸ κοιμητήριον καὶ ἀδελιάζοντας τὸ περιστροφὴν τοῦ ἐπάνω ἀπὸ τὸ μνημεῖον τοῦ πατέρα του, ἐκείνου ποὺ τοῦ εἶχε κληροδοτήσῃ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπελευθερώσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς δὲν μπόρεσε νὰ ἰδῇ, ἐφώνησε: »Πατέρα! Πατέρα! Ἦλθαν οἱ Ἑλληγες!»

Ἔτσι εἶναι γραμμένο ὁλόκληρον τὸ βιβλίον τοῦ Πυῶ, μὲ ἀγάπην ξεχειλίζουσαν καὶ μὲ φιλελληνισμὸν ἀγνὸν σὰν τὴν ψυχὴν του.

Ἐκτοτε ὅ,τι δὴποτε συμβῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα εὐρίσκει τὸν Πυῶ πρόθυμον ὅπως τὴν ὑπερασπίσῃ. Οἱ τίτλοι μόνον μερικῶν ἀπὸ τὰ βιβλία, ποὺ ἐδημοσίευσε ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος φθάνουν νὰ δείξουν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου. Ἴδου:

1. Egeide. «Ἡ Κωνσταντινούπολις κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα» «Τὸ ἑλληνοῖταλικὸν ζήτημα».

Ἐφεδρος ἀξιωματικὸς κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, ὑπηρετήσας εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ στρατάρχου Φόρ, μόλις ὑπεγράφη ἡ γαλλογερμανικὴ ἀνακωχή, τρέχει εἰς τὴν Σμύρνην ἀπὸ ἐκεῖ γράφει εἰς τὸν «Χρόνον» θαυμασίας ἀνταποκρίσεις διὰ τὴν ἑλληνικότητα τῆς νύμφης τῆς Ἰωνίας, ἀνταποκρίσεις, αἱ ὁποῖαι ἐβάρυναν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἰσχυρῶν. Καὶ διὰν ἀργότερα ἐξέσπασε τὸ τραγικὸν δράμα τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ὁ Πυῶ μὲ πονεμένην καρδίαν, μὲ βαρὺν ψυχικὸν ἄλγος ἔγραψε τὰ ἀκόλουθα βιβλία: «Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς Σμύρνης» «Ὁ θάνατος τῆς Σμύρνης» καὶ «Ὁ Μεγάλος πόνος τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς», βιβλία τῶν ὁποίων καὶ μόνος ὁ τίτλος ἀρκεῖ νὰ δείξῃ τὸν εἰλικρινῆ πόνον ἐκείνου ποὺ τὰ ἔγραψε.

Ἡ διάσκεψις τῶν Σεβρῶν ἔδωσε εὐκαιρίαν εἰς τὸν Πυῶ νὰ δείξῃ καὶ πάλιν τὸν φιλελληνισμὸν του. Ὅσοι παρηκολούθησαν εἰς τὸ Παρίσι τὸν ἀγρίον ἀγῶνα ποὺ εἶχε νὰ διεξαγάγῃ ἡ ἑλληνικὴ διπλωματικὴ Ἀποστολὴ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὰ δίκαια αἰτήματά της καὶ ὅσοι ἐγνώρισαν τὴν ἀντίδρασιν, ποὺ ἡ Ἑλλὰς εὐγῆκε ἀπὸ μερικοὺς ἰσχυροὺς, θὰ ἐκτιμήσουν ἀκόμη περισσότερον τὴν δράσιν κατὰ τὴν περιόδον αὐτὴν τοῦ Πυῶ, ὁ ὁποῖος «ἀνὰ σκρομπῶθηκε», διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν κοινὴν, ἀλλὰ τόσον παραστατικὴν λέξιν τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν αἰτημάτων μας. Ὁ Πυῶ εἶχε πολλὰ ὄπλα διὰ τὸν ἀγῶνα αὐτόν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅχι τὰ μικρότερα ἦσαν ἡ ἐφημερὶς «Χρόνος» καὶ αἱ εὐρύταται σχέσεις του εἰς τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων καὶ τῆς πολιτικῆς. Ὅλα λοιπὸν τὰ ὄπλα αὐτὰ τὰ μετεχειρίσθη ὁ Πυῶ μὲ ἐπιδεξιότητα καὶ ἐπιμονὴν κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τῶν διαπραγματεύσεων, ποὺ προηγήθησαν τῆς υπογραφῆς τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν. Πόσες φορές τὸν εἶδα εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον Μερσεδές», ὅπου εἶχε ἐγκατασταθῇ τὸ ἐπιτελεῖον τῆς ἑλληνικῆς Ἀποστολῆς, νὰ ἀνε-

βοκατεβαίνει ακούραστος, να συνεννοηται με τους αντιπροσώπους της Ελλάδος και να προσφέρει με κάθε τρόπον τας πολυτίμους υπηρεσίας του, με το αιώριον γλυκό του χαμόγελο που έδειχνε ταυτοχρόνως την αγαθήν του ψυχήν και την μεγάλην του αγάπην προς την Ελλάδα.

Αυτοῦμαι διότι δι' εὐνοήτους λόγους δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεκταθῶ εἰς περισσότερας λεπτομερείας. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι εἰς αὐτὸν ὁφείλεται ὅτι ὁ μανιώδης ἀντιῦμπεριαλιστὴς καὶ μέγας λογογράφος Ἀνατὼλ Φράνς ἐτάχθη ὑπερασπιστὴς τῶν ἑλληνικῶν δικαίων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἔγραψε μάλιστα καὶ μακρὸν ἄρθρον ὑπὲρ αὐτῶν. Αὐτὸ τὸ γνωρίζω ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, διότι δύο φορὰς συνώδενσα τὸν Πυῶ εἰς τὴν μοναχικὴν Βίλα Σαῖδ, ὅπου κατοικοῦσε ὁ διάσημος σοφός. Τὴν τελευταίαν φορὰν ἦτο τὸ βράδυ τῆς ἡμέρας ποὺ ὁ Φράνς ἐπεσκέφθη εἰς τὸ «Μερσεδές» τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Ελλάδος. Τὸ πρᾶγμα εἶχε προκαλέσῃ μεγάλην ἐντύπωσιν, δεδομένου ὅτι ὁ Φράνς ἦτο κηρυγμένος σοσιαλιστής. Ὁ Πυῶ ἤθελε νὰ μάθῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συναντήσεως ποὺ εἶχε ὁ ἴδιος προετοιμάσῃ. Τὸν ἀκολούθησα καὶ ἐγὼ. Ὁ γέρος καὶ καμπουριασμένος πλέον Ἀνατὼλ Φράνς μᾶς εἶπε ὅτι ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ὥραν ὁ Ἕλλην πρωθυπουργὸς τοῦ ἐξέθεσε τὰ δίκαια τῆς Ελλάδος καὶ τὸσον πειστικὴ ἦτο ἡ ἐκθεσίς του ὥστε ὁ Ἀνατὼλ Φράνς ἀποχαιρετῶν αὐτὸν τοῦ εἶπε:

«—Ὅταν, κύριε πρόεδρε, ἡ ἑλληνικὴ ὑπόθεσις θὰ ἔλθῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν ἰσχυρῶν, τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ δική μου ἀσθενὴς φωνὴ διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ὅχι μίαν κατακτητικὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ μίαν ἀπόδοσιν δικαιοσύνης καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν μητέρα τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν!»

Καὶ πράγματι με αὐτὴν τὴν δικαιολογίαν ἤρχιζε τὸ ἄρθρον, ποὺ ὁ Φράνς ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτὴ τῆς πρώτης συνεδριάσεως τῶν Σεβρῶν εἰς τὸ ἐπίσημον σοσιαλιστικὸν ὄργανον «Humanité», ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἀνεδημοσιεύθη ἀπὸ τὸν τύπον

ῥλου τοῦ κόσμου καὶ ἀνετυπώθη εἰς ἰδιτερον φυλλάδιον εἰς διαφόρους γλώσσας.

Ἄλλ' εἶνε δυνατόν εἰς τὸ διάστημα μιᾶς συντόμου ὁμιλίας ν' ἀφηγηθῶ τὶ ὁφείλει ἡ Ἑλλάς εἰς τὸν Πυῶ. ὁ ὁποῖος ἐστάθηκε πάντοτε ὁ πιστὸς στρατιώτης ποὺ με τὸ δυνατό ὄπλον τῆς γραφίδος ὑπερήσπισε τὰ δίκαια τῆς πατρίδος μας; Ὅα προτιμήσω μᾶλλον νὰ παραθέσω ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν πρόλογον τοῦ θαυμασίου βιβλίου: «Ἑλλάς, χώρα ἀγαπημένη τῶν Θεῶν», ἀπόσπασμα ποὺ μοιάζει με ἐξομολόγησιν ἐραστοῦ πρὸς τὴν ἰδανικὴν του ἐρωμένην:

«Ἦλθα εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸ εἰκοσαετίας (ἔγραφε τὸ 1932) διὰ νὰ μελετήσω τὸ ἀτυχὲς ζήτημα τῆς Ἡπείρου. Δύο φορὰς ἦλθα ὡς πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ μίαν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1919. Ἐπιστρέφων ἀπὸ ἐκεῖ διέσχισα τὴν Θράκην καὶ διὰ Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου ἐπῆγα εἰς τὸ Μεσολόγγι. Ἐκλήθην ἀργότερα νὰ παραστῶ εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ νεαροῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου, ἔπειτα εἰς τὰς ἐορτάς τῶν Δελφῶν, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀφορμὴ τοῦ ἐβδόμου ταξιδίου μου εἰς τὴν Ἑλλάδα...

» Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ πατεῖ κανεὶς τὸ πόδι τοῦ εἰς τὴν θαυμαστὴν πατρίδα σας τὸν καταλαμβάνει γοητεία καὶ εὐλογεῖ τὴν κλασσικὴν μόρφωσιν τῆς νεότητος... Ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἡ Ἑλλάς, πλουσία εἰς ἀναμνήσεις καὶ καλλονάς, ὑπῆρξε τὸ κύριον καὶ σχεδὸν τὸ μοναδικὸν ἀντικείμενον τοῦ πάθους μου ὡς ἱστορικοῦ, ὡς καλλιτέχνου, ὡς ἐρευνητοῦ. Ἄν μοῦ συνέβῃ νὰ ὑπερασπίσω τὴν ὑπόθεσιν τῆς εἰς στιγμὰς ἐνίοτε δυσκόλου, ἡ ἐξέγερσις μου αὐτὴ ἐναντίον τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀμαθείας δὲν εἶνε ἄξια ἀμοιβῆς, διότι ὑπῆρξε φυσικὴ.

«Ἡ Ἑλλάς ἔκαμε δι' ἐμὲ περισσότερον ἀπ' ὅ,τι ἔκαμα ἐγὼ δι' αὐτήν: Ἐδωκε εἰς τὸ πνεῦμα μου ἓνα σκοπὸν διὰ τὰς ἐρεῦνας τοῦ καὶ τὰς τρυφερότητας τοῦ, διεφύλαξε τὴν ἀφοσίωσίν μου εἰς τὰς κλασσικὰς σπουδὰς καὶ εἰς τὸν ἀνθρωπισμόν, μοῦ ἐπέτρεψε νὰ αἰσθανθῶ τὸν ἑαυτὸν μου χρήσιμον, τὴν μόνην βαθεῖαν

ἱκανοποῖ
ἂν εἶνε

Ἐπει
ἐξομολόγ
τῆς αἰων
νὰ προσ
ὠραιότη
λειώνω
διὰ τὴν
κῶν ἐνθ

Ἡ ἀγ
τὸν ἔκαι
τικὸν με
λάδος κ
Ναυαρίν
σε διαφ
ποτελοῦ
ποὺ ἐπε
Place d
κειμήλια
φα καὶ
δικῆς ἰστ
ἐξετέθη
Ἐταιρεί
λίᾳ τοῦ
ὁποῖου
διευθύντ
ἓνα Μου
νον εἰς τ
ἐπεσφρά
τῆς Ἑλλ
κατὰ τὸ
Ἑλλάδα
καὶ συνε
τὴν ἀνέγ
κανόνισε
κῆς κυβ
ἀπόφασί
τοῦ ὑποδ
μώτερον
αὐτὰ ἀντ
θὰ εἶνε
Ἑλληνας
Ναυαρίν
του, δὲν

ικανοποιήσιν μιάς υπάρξεως, όσον και αν είνε αυτή ταπεινή».

Έπειτα από την θαυμασίαν αυτήν εξομολόγησιν ενός πιστού εις την λατρείαν της αιωνίας Ελλάδος, τί μπορεί κανείς να προσθέση; Κάθε λέξις μειώνει την ωραιότητα της άγνης εξομολογήσεως. Τελιώνω λοιπόν, άφοϋ προσθέσω δλίγα δια την περίφημον συλλογήν του ελληνικών ένθυμίων.

Η αγάπη του προς την χώραν μας τον έκαμε να μαζεύη ό,τι εύρισκε τό σχετικόν με την ιστορίαν της νεωτέρας Ελλάδος και ιδίως με την ναυμαχίαν του Ναυαρίνου. Και έτσι ο Πυώ συνεκέντρωσε διάφορα πολύτιμα πράγματα, που άποτελοϋν ένα μικρόν Μουσείον. Εκείνος που έπεσκέπτετο τό σπήτι του εις την Place de la Madeleine έβλεπε παντού κειμήλια ελληνικής εικόνας, όπλα, έγγραφα και άλλα διάφορα αντικείμενα μοναδικής ιστορικής αξίας. Η συλλογή αυτή έξετέθη τό 1935 εις την Γεωγραφικήν Έταιρείαν των Παρισίων, τη πρωτοβουλία του Κομιτάτου «Γαλλία-Έλλάς, του όποιου ο Πυώ ήτό ενεργόν μέλος και διευθυντής του Δελτίου του. Ωνιρεύετο ένα Μουσείον εις την Πύλον, αφιερωμένον εις τὰ ένθύμια της ναυμαχίας, που έπεσφράγισε την τελικήν απελευθέρωσιν της Ελλάδος. Προς τον σκοπόν αυτόν κατά τό τελευταίον του ταξειδι εις την Έλλάδα ο Πυώ έπήγε εις τό Ναυαρίνον και συνεννοήθη με τας τοπικάς αρχάς δια την άνέγερσιν του Μουσείου. Κατόπιν έκανόνισε τὰ της συμμετοχής της γαλλικής κυβερνήσεως. Όταν άνήγγειλε την απόφασίν του αυτήν, του έγγραφα δια να του ύποδείξω φιλικώς ότι θα ήτο προτιμώτερον να συγκεντρωθούν τὰ πολύτιμα αυτά αντικείμενα εις τὰς Αθήνας, όπου θα είνε περισσότερον προσιτά εις τούς Έλληνας και τούς ξένους, ένώ εις τό Ναυαρίνον, λόγω της μακρονής θέσεώς του, δέν θα πηγαίνουν παρά ελάχιστα

περιηγηταί. Τὰ έπιχειρήματά μου φαίνεται ότι τελικώς εκλόνισαν την έπιμονήν του. Πράγματι πρό δλίγου καιρού μου άπήντησε γράφων μεταξύ των άλλων τὰ ακόλουθα:

«Προσφέρω την συλλογήν μου, καρπόν είκοσιπενταετούς πάθους της ζωής μου εις την αγαπημένην μου Έλλάδα. Εις αυτήν απόκειται να καθορίση τό άσυλον της. Εκείνο μόνον που ζητώ είνε να μη με αφήσουν να περιμένω πολύ την στιγμήν που θα ιδώ τοποθετημένην την συλλογήν μου και θα μου δοθή τοιούτο-τρόπως ή ευκαιρία ενός ακόμη προσκυνήματος εις την Έλλάδα, που τόσο ποθεί ή καρδιά μου!

Αλλοίμονον! Ητο γραφτό να μη πραγματοποιηθ ή τελευταία αυτή έπιθυμία του! Δέν έπέρασαν πολλαί ήμέραι από την επιστολήν αυτήν και μία ξαφνική άρρώστεια τον εκάρφωσε εις τό κρεβάτι του πόνου, δια να τον φέρη γρήγορα εις τον τάφον. Κι' έτσι δέν θα ξαναϊδοϋν τὰ δαντελωτά βουνά και τὰ όλόφωτα ακρογιάλια της Ελλάδος τον λεβέντην με τ' άσημένιο γέλιο «που άνθιζε μέσα του ή ζωή μ' όλα τὰ πλούτεια πώχει», κατά την έκφρασιν του έθνικού μας ποιητού. Αλλ' έχω την έλπίδα ότι θα καταβληθ ή κάθε προσπάθεια να τοποθετηθ ή πολύτιμη αυτή συλλογή εις τὰς Αθήνας, μέσα εις ένα κατάλληλον πλαίσιον και ότι ανάμεσα από τὰ ένθύμια αυτά θ' αναρτηθ και ή γλυκειά μορφή του Ρενέ Πυώ, ως ελάχιστη απόδοσις ευγνωμοσύνης προς τον Γάλλον, που μάς έχάρισε την άγνήν του αγάπην και τον γόνιμον ένθουσιασμόν του. Την ήμέραν των εγκαινίων του Μουσείου αυτού ή ψυχή του Ρενέ Πυώ θα πετά ανάμεσα από τὰ κειμήλια αυτά, χορούμενη διότι έτσι θα έχη πλέον ένα άσυλον δια να ξαναγυρίσ η κάποτε εις την αγαπημένην του Έλλάδα... Ποιός ξέρει!...

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ

ΟΙ ΕΝ ΟΠΛΟΙΣ ΑΓΩΝΙΖΑΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΕΝ ΚΑΛΑΜΩ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΗΝ ΤΩΝ

RENÉ PUAUX

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΕΛΑ

Πρὸ ὀλίγου χρόνου ἀπέθανεν εἰς τὸ Παρίσι μία ἐξαιρετικὴ φυσιογνωμία, ὁ Γάλλος δημοσιογράφος, ὁ γνωστότατος ἐν Ἑλλάδι ὡς ἀνταποκριτὴς τοῦ Παρισίου «Χρόνου» René Puaux. Ὁ ἐκλιπὼν ἀνὴρ ἦτο ἐκ τῶν Εὐρωπαίων ἐκείνων φιλελλήνων, οἱ ὅποιοι δὲν ἀρκοῦνται εἰς ἓνα κενὸν ἀκαδημαϊκὸν φιλελληνισμόν, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ σθεναροὶ μαχηταὶ ὑπὲρ τῆς ἰδέας τὴν ὁποίαν πιστεύουν καὶ διεξάγουν ἀγῶνας κρατεροὺς καὶ ἐπιμόνους πρὸς ἐπικράτησιν αὐτῶν. Ὁ René Puaux δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἡ καλυτέρα προσωποποίησις τοῦ εὐγενοῦς τύπου τοῦ στρατευομένου φιλέλληνοῦ ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εάν διὰ πάντα Ἑλληνα ἡ μνήμη τοῦ René Puaux εἶναι ἱερά, εἰς τὴν Ἑπειρωτικὴν συνείδησιν κατέχει τὴν θέσιν τοῦ μεγάλου ἀγωνιστοῦ, τοῦ φλογεροῦ παραστάτου εἰς μίαν περίοδον κρίσιμον διὰ τὴν Ἑπείρον, τὴν περίοδον τοῦ Βορειοπειρωτικοῦ Ἀγῶνος.

Διεξήγαγε τότε ὑπὲρ τῆς ἀγωνιζομένης Ἑπείρου σθεναρώτατον ἀγῶνα ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Παρισίου «Χρόνου».

Οὐδεὶς διέθεσεν τόσον ἀφειδῶς τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς του δυνάμεις διὰ μίαν μεγάλην Ἑλληνικὴν ὑπό-

θεσιν, ὅσον αὐτός.

Ὑπῆρξεν ὁ ἄνθρωπος ὁ αἰσθανθεὶς βαρύνοντα τὸν Ἑπειρωτικὸν πόνον διὰ τὴν μεγάλην ἀδικίαν τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Ἑπείρου, τὸν ὁποῖον ἀπεφάσισαν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν συμφερόντων τῶν.

Ὁ μέγας ἐκείνος φιληπειρώτης δὲν ἠρκέσθη εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τοῦ μεγάλου Παρισίου φύλλου, ἀλλ' ἐξέδωκε ταυτοχρόνως καὶ περισπούδαστον βιβλίον ὑπὲρ τῆς Ἑπείρου ὑπὸ τὸν τίτλον «le malheureuse Epire», τὸ βιβλίον αὐτὸ ἦτο ἓνας ὕμνος πρὸς τὴν Ἑπείρον, τὴν ὁποίαν ἐξαίρει ὡς ἓνα τῶν ἐκλεκτοτέρων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐξαίρει ἐπίσης τοὺς Ἑπειρωτικοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς Ἑθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν καὶ στηλιτεύει τὰς Μ. Δυνάμεις διὰ τὴν ἀπάνθρωπον ἀπόφασιν τῶν τῆς ὑπαγωγῆς τῆς Β. Ἑπείρου εἰς νέαν δουλείαν μετὰ τὴν ἀπολευθέρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ὁ René Puaux διὰ τῶν ἀγῶνων του κατέλαβεν θέσιν ἐξέχουσαν εἰς τὸ πάνθεον τῶν ἀγωνιστῶν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Β. Ἑπείρου καὶ ἡ μνήμη του θὰ παραμείνῃ αἰωνία εἰς τὴν Ἑπειρωτικὴν ψυχὴν!

Ο RENE PUAUX ΦΙΛΗΠΕΙΡΩΤΗΣ

ΤΟΥ κ. ΑΠΟΣΤ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ—ΦΙΛΩΤΑ

Ἡ σκέψις τῶν Μ. Δυνάμεων κατ' ἀρχὰς καὶ ἡ ἀπόφασίς των μετ' ὀλίγον διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς Β. Ἑπείρου, Ἑλληνικωτάτου τμήματος, εἰς τὸ νεοσυνιστώμενον Ἀλβανικὸν Κράτος, ἐξήγειρεν ὡς ἦτο φυσικόν τὰς συνειδήσεις ὅχι μόνον τῶν Πανελλήνων, ἀλλὰ καὶ πολυαρίθμων ἐν γένει Εὐρωπαίων, οἵτινες σταυροφώραν πραγματικὴν ἐκίνησαν διὰ τὴν μα-

ταίωσιν τῆς πρωτοφανοῦς εἰς ἀδικίαν ταύτης ἀποφάσεως.

Πρωτοπόρος καὶ πλέον ἐμπνευσμένος τῶν εὐγενῶν τούτων Φιλελλήνων ὑπῆρξεν ὁ πρὸ μικροῦ μεταστάς Γάλλος εὐγενὴς PENE ΠΥΩ ὅστις θαυμαστῆς τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Νεωτέρου τοιοῦτου, δὲν ὤκνησε νὰ ἀποδυθῇ εἰς ἀπεγνώσμενον Ἀγῶνα διὰ τοῦ καλὰ-

μου, διὰ δια-
διαφώτισιν
μης, περὶ τῆς
Ἡρωϊκῆς
ὄχι μόνον
σπεύσῃ
πειρον καὶ
διαχαράσσῃ
ἐνισχύσῃ διὰ
τοὺς Βορειο
σίν των πρὸς
μένης Ἑλευ
δλων ἀγῶνα

Οἱ ζήσαντες
τὴν δυσχερῆ
Ἀειμνήστοι
νήσωμεν τὴν
Ἑλληνικὴν
τοὺς σφαγι
ρώτας.

Ἱερὸν καὶ
μνήμην τοῦ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΤ

Τὸ Γάλλ
Ρενὲ Πυώ,
λέλληνα, π
ρίσι, τὸν π
μα ἐνὸς αὐ
Δούναβι, τ
δι στήν Ὀ
πόλι, πάνω
λος τῶν π
τοῖα. Αὐτ
νοῦ «Χρόν
ρας» βιαζό
σκεψι τοῦ
χίση κιόλα.
Αὐτὸς εἶχε
κι' ἐγὼ ὑπ
σομέρησα ὁ
ὑπουργοῦ
δινε τὴν

μου, διὰ διαλέξεων, καὶ προτροπῶν πρὸς διαφώτισιν τῆς Γαλλικῆς Κοινῆς Γνώ-
μης, περὶ τῆς μελετωμένης εἰς βάρος τῆς
Ἡρωϊκῆς Β. Ἡπείρου πράξεως καὶ
ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ὤκνησε νὰ
σπεύσῃ ὡς ἀπλοῦς ἐθελοντῆς εἰς Β. Ἡ-
πειρον καὶ παρακολουθῶν τὴν ἐπὶ τῆς
διαχαράξεως τῶν συνόρων ἐπιτροπὴν νὰ
ἐνισχύσῃ διὰ τῶν φλογερῶν του λόγων
τοὺς Βορειο-Ἡπειρώτας εἰς τὴν ἀπόφα-
σίν των πρὸς προάσπισιν τῆς σφαγιαζο-
μένης Ἐλευθερίας των διὰ τοῦ ὑπὲρ τῶν
ὅλων ἀγῶνος των.

Οἱ ζήσαντες κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην
τὴν δυσχερῆ, ἀλλὰ καὶ εὐκλεῆ μετὰ τοῦ
Ἀειμνήστου Ρενὲ Πυώ, δὲν θὰ λησμο-
νήσωμεν τὴν λατρείαν του πρὸς πᾶν τὸ
Ἑλληνικὸν καὶ τὴν στοργὴν του πρὸς
τοὺς σφαγιαζομένους Βορειο-Ἡπει-
ρώτας.

Ἰερὸν καθήκον ἐπιτελοῦμεν πρὸς τὴν
μνήμην τοῦ μεταστάντος εὐγενοῦς Γάλλου,

πιστοποιοῦντες ὅτι ἡ προσωπικότης του
τότε, κατὰ μεγάλο ποσοστὸν συνετέλεσε,
τόσον εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν Βορειο-Ἡ-
πειρωτῶν νὰ ἀποδυθῶσιν εἰς τὸν ὑπὲρ
ὅλων Ἀγῶνα των, τὸν καταπλήξαντα
σύμπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον,
ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τούτου.

Ἡμεῖς ὡς συναγωνιστὰι τῶν Βορειο-
Ἡπειρωτῶν, συνταντίσαντες τότε τὴν
τύχην μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἤδη μετ' ὁ-
δύνης παρακολουθοῦντες τὴν ἀναξιοπά-
θειάν των χάρις εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν
Μ. Δυνάμεων, μετ' εὐγνωμοσύνης κλίνο-
μεν γόνυ πρὸ τῆς μνήμης τοῦ Ἀειμνή-
στου Ρενὲ Πυώ εὐχόμενοι ὅπως εἰς τὸ
εὐγενὲς Γαλλικὸν Ἔθνος, εὐρεθῶσι μιμη-
ταὶ τοῦ μεγάλου φιλέλληρος, οἵτινες νὰ
συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς πολυ-
βασανισμένης Β. Ἡπείρου εἰς τὴν μη-
τέρα Ἑλλάδα.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ ΔΙΑ ΤΟΝ ΡΕΝΕ ΡΥΑΥΧ

Ο ΡΕΝΕ ΡΥΑΥΧ

ΤΟΥ κ. Σ. ΜΕΛΑ-ΦΟΡΤΟΥΝΙΟ

Τὸ Γάλλο δημοσιογράφον καὶ λόγιον
Ρενὲ Πυώ, τὸν εἰλικρινῆ καὶ θερμὸ φι-
λέλληνα, ποὺ πέθανε ξαφνικὰ στὸ Πα-
ρίσι, τὸν πρωτογνώρισα στὸ κατὰστρο-
φικὸν ἀστυρικὸν ποταμοπλοίου, στὸ
Δούναβι, ταξιδεύοντας ἀπὸ τὸ Βελιγρά-
δι εἰς τὴν Ὁρσοβα—μὴ μικρὴ οὐγγρική
πόλιν, πάνω στὸ ποτάμι. Ἦτανε στὸ τέ-
λος τῶν πολέμων τοῦ δώδεκα—δεκα-
τρία. Αὐτὸς ἀπεσταλμένος τοῦ παρισι-
νοῦ «Χρόνου» καὶ ἐγὼ τῆς «Νέας Ἡμέ-
ρας» βιαζόμεστε νὰ προλάβουμε τὴ διά-
σκεψιν τοῦ Βουκουρεστίου, ποὺ εἶχε ἁρ-
χίσῃ κιόλα. Εἴχαμε καθυστέρησιν κάπως
αὐτὸς εἶχε κάποιες δουλειᾶς στὸ μέτωπο
καὶ ἐγὼ ὑπηρετοῦσα στὸ στρατὸ καὶ χα-
σομέρησα ὡς ποὺ νῆρθη διαταγὴ τοῦ
ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ποὺ μοῦ
δινε τὴν ἄδεια νὰ παρακολουθήσω τὴ

διάσκεψιν. Πάνω στὴ βία μας οὐτ' αὐτὸς
οὐτ' ἐγὼ εἴχαμε βγάλῃ διαβατήριον. Εἴ-
χαμε δοκιμάσῃ καὶ οἱ δύο—χωρὶς νὰ ξέ-
ρῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ταξιδεύαμε χωρι-
στά, νὰ περάσουμε ἀπ' τὸ Σεμλίνο. Οἱ
Αὐστριακοὶ ὅμως μᾶς σταμάτησαν :

—Πασαπόρτι—εἰδεμένη δρομὸ !

Καὶ τότε εἴχαμε πάσῃ τὸ βαποράκι
τοῦ Δούναβι γιὰ τὴν Ὁρσοβα, μετὰ τὴν
ἐλπίδα νὰ βγοῦμε στὸ γεφύρι της—ὕπὸ
διαμετακόμισιν γιὰ τὴν Ρουμανία—καὶ
νὰ περάσουμε εἰς τὴν Μπόρτσουρὸβα, σὲ
ρουμανικὸ ἔδαφος, ὅπου οἱ ἀρχεῖς δὲ θὰ
ἦτανε τόσο ἀκαμπτες. Γνωρίστηκαμε τὴν
ᾠρὰ ποὺ γινότανε στὸ βαπόρι ὁ ἐλεγχος.
Δείξαμε τὰ χαρτιά μας, τὰ μπιλιέτα μας,
τὴς ταυτότητές μας, ἐξηγήσαμε τί συμ-
βαίνει.

—Ὡστε εἰσθε συνάδελφος, κύριε :

Ἀκούω σὲ μιὰ στιγμή τὸν Πυῶ.

Γυρίζω: Ἐνα παλληκάρι ψηλὸ, ξανθό, καλοδεμένο, στεκότανε μπροστά μου, μὲ τὰ γαλανὰ μάτια του καρφωμένα ἀπάνω, γεμάτα ἀπὸ μιὰ παράξενη κυνική καλωσύνη.

— Δυστυχῶς.

— Γιατί δυστυχῶς;

— Γιατί θὰ προτιμοῦσα τὸ σπίτι μου ἀπ' αὐτὲς τὶς φασαρίες...

— Ἐλάτε, μὴν εἰσθε δύσκολος: Οἱ περιπετειοῦλες εἶναι τὸ ἀλάτι τῆς ζωῆς. Ποιᾶς ἐθνικότητος εἰσθε;

— Ἑλλην.

— Κι' ἐγὼ φιλέλλην.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ δὲ χωνεύω τοὺς φιλέλληνας.

— Γιατί; Ρώτησε κατάπληκτος.

— Δὲν ξέρω... αὐτὴ ἡ δουλειὰ εἶναι σὰν τὸν ἔρωτα: Θέλουμε νὰ μᾶς ἀγαποῦν γιὰ τὸν ἑαυτό μας. Οἱ φιλέλληνες μᾶς ἀγαποῦν γιὰ τοὺς ἀρχαίους.

— Ἐγὼ, μοῦ εἶπε, ἀγαπῶ τοὺς Ἑλληνας τοὺς σημερινούς. Τοὺς βρίζω ἀξιοθαύμαστους.

— Ἀ, μὰ τότε διαφέρει. Καθίστε δῶ, κοντά μου, καὶ πέστε μου!

Ἦταν ἓνα ὑγρὸ καὶ χλιαρὸ πρωῒ. Τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ἀσημένια, οἱ ὄχθες γεμάτες γραφικὲς ὁμορφιές, ἐκπλήξεις, μικροὺς χαριτωμένους κόλπους πούφηναν πίσω μας. Ὁ Πυῶ κάθισε πλάι μου στὸ καναπεδάκι τοῦ βαποριοῦ:

— Τί θαυμάζω σὲ σᾶς; Θαυμάζω τὴ ζωτικότητα τῆς μικρῆς αὐτῆς φυλῆς, πὺ τὸλμησε νὰ σηκωθῇ ἐναντίον τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας: Θαυμάζω τὸ εἰκοσιένα. Καὶ δὲ μ' ἔμαθε νὰ τὸ θαυμάζω ὁ Οὐγκὼ μονάχα μὲ τοὺς λυρικούς του γιὰ τὸν Κανάρη. Μὲ δίδασκε αὐτὸ τὸ θαυμασμὸ ἄνδρες πρὸ θεοῦ καὶ σκληροὶ στὶς κρίσεις τους γιὰ τὸ Νεοέλληνα, ὅπως ὁ Ραιμπῶ κι' ὁ συνταγματάρχης Βουτιέ, ποῦχαν λάβει μέρος στὴν πολιορκία τῆς Τριπόλεως...

Πρέπει νὰ τὸν κύτταζα πολὺ περίεργα, γιατί μὲ ρώτησε:

— Γιατί μὲ κυττάζετε ἔτσι; Δὲ φταίω ἐγὼ ἂν μελέτησα κομμάτι τῆ νεώτερη ἱστορία σας. Αὐτὴ μ' ἔμαθε ν' ἀγαπῶ τὴν Ἑλλάδα. Ἦμουν παιδί, ὅταν ἄκουσα πὺς ἡ Κρήτη ἐπαναστάτησε κατὰ τῆς Τουρκίας. Τὰ πρῶτα φιλελληνικά μου ἄρθρα τᾶγορα τότε, ἔβλεπα σ' αὐτὲς τὶς ἀτέλειώτες ἐπαναστάσεις τῆς Κρήτης μιὰ συνέχεια τοῦ εἰκοσιένα. Παρακολούθησα τώρα τοὺς πολέμους σας καὶ τὸ ζήτησα γιὰ χάρι ἀπὸ τὴ διεύθυνσι τοῦ «Χρόνου» νὰ πάω σ' αὐτὴ τὴ συνδιάσκεψι, πὺ εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ δικαιώσῃ τοὺς ἀγῶνες σας.

Ὅταν φθάσαμε στὴ γέφυρα τῆς Ὁρσοβας, οἱ Οὐγγροὶ μᾶς στέλνανε στοὺς Ρουμάνους—ἡ μισὴ γέφυρα ἀνῆκε στοὺς πρῶτους κι' ἄλλη μισὴ στοὺς δευτέρους—κι' αὐτοὶ δὲ θέλανε νὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ μποῦμε στὸ ἔδαφός τους. Κι' ὡς πὺ νὰ καθαρισθῇ ἡ θέσις μας μέναμε μετέωροι, μεταξὺ δύο χωρῶν, κάτω ἀπὸ μιὰ ραγδαία βροχή, πὺ μᾶς ἔκανε μούσκεμα. Αὐτὴ ἡ περιπέτεια μᾶς ἔκαμε φιλαράκους. Ἀπὸ τότε τὸν ἀπάντησα πολλὰς φορὲς. Στὴ διάσκεψι τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ, στὴν Κέρκυρα, στὴν Ἀθήνα, στὸ Παρίσι, στὸ «Χρόνο», στὸ σπίτι του, ὅπως εἶδα πάντα τὴν ὑπογραφή του κάτω ἀπὸ τὶς θερμότερες συνηγορίες γιὰ μᾶς. Ἀλλὰ δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ μιὰ μέρα, στὴν πλατεία Βοσγίων, στὸ Παρίσι, ὅπου γινότανε ἡ ἐκθεσι τοῦ Ναυαρίνου: Εἶχε χιλιάδες λόγους, ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ ὁ Πυῶ, νὰ εἶνε δυσαρεστημένος μαζί μας. Καὶ ὅμως τὸν εἶδα νὰ φέρῃ ὑπὸ μάλῃς τὰ ἑλληνικά του κεμήλια, γιὰ νὰ τὴν πλουτίσῃ μὲ ὅ,τι καλλίτερο εἶχε ἡ συλλογὴ του. Ἀντὶ γι' ἄλλη κουβέντα τοῦσφιξα δυνατὰ τὸ χέρι. Καὶ φαίνεται ὅτι τὸ τὰ μάτια μου ἦτανε βουρκωμένα:

— Κλαῖτε;

— Ὁχι δά!... Πὺς σᾶς φάνηκε, ἀγαπητέ μου... Κάποιο πετραδάκι θὰ μπῆκε στὸ μάτι μου.

«Ἐλ. Βῆμα» 7—1—37

Μεταπολεμικῆς ἐλευθερίας, πολέμικὸν μὴν εἶναι τῆς Σμύρνης κλεισμὸν τῶν ἑλληνικῶν π. Τράσσα, εἰς αἰγὰ εἰς τὸ ἐκ μὲ τὸν Τζουρὴν φιλανθρωπνῆμα νοῦ κι νομολογία: κριτικὸς τεμπάνας πρὸ γλ. στομος στὸν προξενεῖον ἂσαν σημαίαν.

Ὅμως εἰς ζονταν ἀκόμη κία, νικημένη ὄχι καὶ συντελῆν. Πληθυσμὸς ἀφ' ἑλ. ἀν. Λεβαντῖνοι, μισέλληνας. Ἐφανερὰ ἀκόμη κατὰ τὰ συμαλεμα χρώματος χροιάζοντο διᾶρευναι, πληροματα, στηρίγ. τοῦ πολιτικοῦ ἑδάφους, πρὸς ἑάν μὴ καὶ ἀντίλαλον εἰς τύπου τῆς Εὐδ. Εἰς αὐτὴν Σμύρνην ὁ Ρ. τῶν Παρισίων φιλέλληνας Γ. «Φιγκαρώ». Ἰαχος καὶ πρ. μόν του εἰς τὴν εἰς ἓνα κέν.

Ο RENE PYAUX

Τοῦ κ. ΜΙΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μεταπολεμικά γλυκοχαράγματα μελλοντικής ἐλευθερίας. Τὸ πρῶτον ἀγγλικὸν πολεμικὸν μετὰ τὸν Δίξον στὰ γαλανὰ νεφρὰ τῆς Σμύρνης, ὕστερον ἀπὸ τὸν ἀποκλεισμὸν τεσσάρων καὶ πλέον ἐτῶν. Τὸ ἑλληνικὸν πατριωτικὸν ἱδρυμα εἰς τὰ Τράσσα, εἰς τὸ νοσοκομεῖον, καὶ σιγα-σιγὰ εἰς τὸ ἐσωτερικόν, μετὰ τὴν «Μάννα», μετὰ τὸν Τζουνούκαν, μετὰ τὸν πολιτισμὸν, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν... διείσδυσιν. Εὐπνημα νοῦ καὶ ἀναπτέρωμα ψυχῆς, σιγανολαλήματα καὶ προφυλάξεις καὶ ὑποκριτικούς τεμενάδες. Ἡ φωνὴ τῆς καμπάνας πιὸ γλυκεῖα. Ὁ δεσπότης Χρυσόστομος στὸν θρόνον του. Τὸ ἑλληνικὸν προξενεῖον ἀνοικτὸν, μετὰ τὴν κυματίζουσαν σημαίαν του. Ἡ ζωὴ, χαρά.

Ὅμως εἰρηνικαὶ ἀνησυχίαι ἐσκορπίζονταν ἀκόμη εἰς τὸν ὀρίζοντα. Ἡ Τουρκία, νικημένη εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ ὅχι καὶ συντετριμμένη εἰς τὴν Ἀνατολήν. Πληθυσμὸς Τουρκικὸς πολὺς. Ἑλληνικὸς ἀμφισβητούμενος κατὰ ζώνας Λεβαντῖνοι, τουρκόφιλοι ἢ καλλίτερον μισέλληγες. Ἀρμένιοι, μετὰ λόγον, μὴ φανερά ἀκόμη ἐκδηλωτικοί. Εὐρωπαῖοι, κατὰ τὰ συμφέροντά των καὶ τὰ ἐμπόλεμα χρώματα, εἰς τὰ ὅποια ἀνῆκον. Ἐχρειάζοντο διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀποψιν, ἔρευναι, πληροφορίαι, μελέται, βοηθήματα, στηρίγματα, πειθώ, ἐκμετάλλευσις τοῦ πολιτικοῦ, φυλετικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἐδάφους, πρὸς ἀντίκρουσιν καὶ ἀμυναν, εἴαν μὴ καὶ ἀντεπίθεσιν κυρίως διὰ τὸν ἀντίπαλον εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ διὰ τοῦ τύπου τῆς Εὐρώπης.

Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἦλθεν εἰς τὴν Σμύρνην ὁ Ρενὲ Πυά, τοῦ «Χρόνου» τῶν Παρισίων, προσηγυνθεὶς τοῦ ἄλλου φιλέλληρος Γεωργίου Μπουρδόν, τοῦ «Φιγκαρώ». Ἦλθε πρόβουλος καὶ προμαχος καὶ προμηθεύς. Τὸ μικρὸν δωμάτιόν του εἰς τὴν δίοδον Σπόντη μετεβλήθη εἰς ἓνα κέντρον ἀγρύπνου ἐργασίας.

Ὅλα τὰ χρήσιμα διὰ τὸν σκοπὸν πρὸς ὧσα εὐρέθησαν μετὰ τὸν ἠλεκτρισμὸν ὀλγυρὰ του. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἓνας κύκλος ἀφανῶν εἰς τὸ κοινὸν ιδεολόγων, οἱ ὅποιοι ἀπὸ καιροῦ, μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ τότε διευθυντοῦ τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς καὶ θερμουργοῦ Σμυρναίου Κωνσταντ. Στυλιανοπούλου, εὗρισκον τρόπον, τὰς ἐσπερινὰς ὥρας, νὰ συνεδριάζουν μυστικὰ εἰς ἐρημικὸν δωμάτιον τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ μεγάλου σχολικοῦ οἰκοδομήματος, ποὺ τὸ ἐπροφύλασσαν ἀπὸ τὰ κακὰ μάτια ἢ ἀγγλικὴ προστασία...

Ὑστερον ἀπὸ αὐτὴν τὴν συστηματικὴν ἐπικοινωνίαν, χρήσιμον διὰ τὸ ἔργον τοῦ Γάλλου ἀνταποκριτοῦ, ἢ «Μικρασιατικῆς Ἐνωσις» τῶν ἀφανῶν ιδεολόγων ἐθεώρησε καθήκον τῆς νᾶ τοῦ ἐκδηλώσῃ τὴν ὀλόψυχον μαζὶ του ἐπαφὴν εἰς ἓνα, ὅς εἴπωμεν, ἐθνικὸν γεῦμα, μέσα εἰς τὸ ὑπὸ γαλλικὴν προεδρίαν Σπόρτιν Κλόμπ. Ἐπιστήμονες δημοσιογράφοι, διανοούμενοι ἄλλοι, ἔμποροι, λαϊκοὶ ἀντιπρόσωποι ἔλαβαν μέρος εἰς τὸ γεῦμα τοῦτο. Καὶ ὅταν, εἰς τὰ ἐπιδόρπια, ἀπαντῶν εἰς πρόποσιν ὁ Ρενὲ Πυά ἔλαβε τὸν λόγον, θὰ ἔλεγε ὅτι ὁ ὁμιλητὴς δὲν ἦτο Γάλλος· ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, τῆς ἑλληνικῆς ιδέας, διὰ μέσου τῆς γλαφυρᾶς μουσικῆς τῆς γαλατικῆς λογοτεχνίας.

Τὸ γεῦμα ἐτελείωσε ἀργὰ εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ἀσυγκρατήτου ἀλληλενοουσιασμοῦ. Ἐπροβοδίσσαμεν τὸν εὐγενικὸν ξένον ὅλοι μαζὶ ἕως τὴν ἐξώθυραν. Καὶ εἰς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας, ἐκεῖνος, ὕστερον ἀπὸ ἓνα βλέμμα του πρὸς τὰ βάθος τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης, μᾶς προσέειπε :

— Ὅ,τι καὶ ἂν εἴπῃ κανεὶς γιὰ τὴν Ἑλλάδα, εἶνε ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι πρέπει νὰ εἴπῃ...

«Ἀθηναϊκά Νέα» 8-2-37.

Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Τὴν 4ην Ἰανουαρίου συνεπληρώθη ἑξάμηνον, ἀφ' ἧς ἐπὶ ἔλθεν ἐν Ἑλλάδι ἡ Κυβερνητικὴ Μεταβολή.

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κ. Ἰωάν. Μεταξάς, ἐν τῇ ἀφωσιώσει του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπετείου ταύτης ἔκαμεν ἐν ἐκτάσει τὸν ἀπολογισμόν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐξαμήνου πλουσιώτατον εἰς ἀπονομήν δικαίου, εἰς συγκομιδὴν Ἑθνικῶν ὠφελημάτων, εἰς ἀνασύνταξιν τῶν Ἑλληνικῶν Δυνάμεων, εἰς Περισυλλογὴν τῶν οἰκονομῶν τοῦ Ἔθνους, εἰς θεραπείαν τῶν Ἑλληνικῶν ἀναγκῶν.

Ἡ Ἑλλάς ΠΡΟ ΤΗΣ 4^{ΗΣ} ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

— Ἡ δραχμὴ κατρακυλοῦσε καὶ τὸ χρυσὸν κάλυμμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἔπιπτε συνεχῶς. Ἡ ἐκμηδένισις τοῦ Ἑθνικοῦ νομίσματος ἔθεωρεῖτο ἀναπόφευκτος.

— Τὰ Ἑθνικὰ χρεώγραφα καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὰ ξένα Χρηματιστήρια ἔπιπτον καὶ τὰ κεφάλαια ἐφηνγαδεύοντο.

— Αἱ ἀπεργίαι μετὰ αἱματηρῶν συγκρούσεων, διεδέχοντο ἡ μία τὴν ἄλλην, καὶ ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς χώρας εἶχε παρὰ λυσεῖ.

— Ἡ ἀνεργία ἐπεξετείνετο καὶ εἶχε δημιουργήσει ζήτημα κοινωνικόν.

— Οἱ ἐργαταὶ εἶχον καταληφθῇ καὶ εἶχον περιέλθει εἰς κατάστασιν, τῆς ὁποίας ἐπαφελοῦντο οἱ πράκτορες τῆς κομμουνιστικῆς Διεθνούς, καὶ ὥθουν τὰς ἐργαζομένας μάζας εἰς τὸν ἀλληλοσπαραγμόν.

— Ἡ ἀγροτικὴ Ἑλλάς εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ εἰς τοὺς δημαγωγούς, ποὺ συνηγωνίζοντο εἰς παροχὰς διὰ λόγων. Τὰ ἔργα εἶχον ἐγκαταλειφθῇ καὶ παρὰ τὰς καλὰς ἐσοδείας, οἱ χωρικοὶ ἐδυστυχοῦσαν καὶ ἔζων εἰς τὴν ἀθλιότητα.

— Ὁ Στρατός, τὸ Ναυτικὸν καὶ ἡ Ἀεροπορία μας εἶχον ἐγκαταλειφθῇ. Ἀπὸ ἀπόψεως Ἑθνικῆς Ἀμύνης ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἀξιοθρήνητος.

— Τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν εἶχε σχεδὸν ἐκμηδενισθῇ. Τὸ ναυτικὸν πρόγραμμα δὲν ὑπῆρχε.

— Ὁ προϋπολογισμὸς εἰσίσκετο μὲ ἔλλειμμα 1200 ἑκατομμυρίων.

— Ὁ φορολογικὸς κυκεὼν ἦτο τοιοῦτος, ὥστε οἱ πτωχοὶ ἐπαγγελματίαι καὶ ὁ λαὸς νὰ καταδιώκεται, ἐνῶ οἱ προνομιοῦχοι φοροφυγάδες νὰ πληθύνωνται.

— Ἡ κοινωνικὴ πρόνοια ἦτο ἀνύπαρκτος ἢ περιοριζέτο εἰς τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων μεταξὺ τῶν στενῶν φίλων τοῦ κόμματος.

— Διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ τίποτε δὲν εἶχε γίνῃ καὶ οἱ φυματικοὶ περιφέροντο εἰς τοὺς δρόμους.

— Ὁ τόκος τῶν κεφαλαίων εἶχε φθάσει τὰ 9—10 ο/ο καὶ 13 ο/ο.

— Οἱ ξένοι μᾶς ἐλεεινολογοῦσαν καὶ μᾶς εἰρωνεύοντο.

— Πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου οἱ πρόσφυγες δὲν ἦσαν διὰ τὰς κυβερνήσεις ἢ μᾶζα πρὸς ἐκλογικὴν ἐκμετάλλευσιν.

Ἡ Ἑλλάς ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

— Σήμερον ἡ δραχμὴ ἐσώθη καὶ ἐσπερώθη καὶ τὸ κάλυμμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος διαρκῶς ἀνέρχεται, ὡς ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰς ἐβδομαδιαίας ἐπισήμους καταστάσεις.

— Σήμερον τὰ Ἑθνικὰ χρεώγραφα εἰς τὸ Χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου σταθερῶς ἀνέρχονται καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ Κράτος ἀποκαθίσταται.

— Σήμερον οὔτε ἀπεργίαι, οὔτε ἀδικαίαι. Ἀντιθέτως συνεργασία ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν οργανώσεων.

— Σήμερον ἡ ἀνεργία ἐμειώθη κατὰ 54.000. Ὁ ἀριθμὸς δηλαδὴ τῶν ἀνέργων κατῆλθεν εἰς τὰ ἐπίπεδα τοῦ 1928, ποὺ ὑπῆρξε τὸ ἔτος τῆς οἰκονομικῆς ἀνθίσεως.

— Σήμερον οἱ Ἕλληνες ἐργαταὶ ἀπέκτησαν τὴν τελειότεραν καὶ τὴν πλέον συγχρονισμένην φιλεργατικὴν Νομοθεσίαν. Ὀκτώρων, κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου, ὑποχρεωτικὴ διατηρησις, συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἀσφαλιστικὰ ταμεῖα. Ἡ Ἑλλάς ἐρχεται πρῶτη εἰς τὰ μέτρα προστασίας τῶν ἐργαζομένων.

ἀπὸ
νέα
σαλ
εἰς
ται
μεν
—
τιω
νὰ
τελε
προ
το
χως
—
μας
πλη
λας,
σκε
ρικὴ
καὶ
γραμ
—
μία
εἰς 1
—
ἡλθε
τοὺς
ἐκ τ
πωλ

—Σήμερον μὲ τὰ ληφθέντα μέτρα αἱ ἀποκαλυφθεῖσαι γαῖαι ἀξιοποιῦνται, νέα μεγάλα ἔργα ἤρχισαν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, 600.000 στρέμματα ἐδόθησαν εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ αἱ σπάρειται ἐκτάσεις ὑπερέβησαν κάθε προηγουμένον.

—Σήμερον κατωρθώθη ὥστε στρατιωτικαὶ παρασκευαί, ποῦ ὑπελογίζοντο νὰ γίνον εἰς μίαν ὀκταετίαν, νὰ συντελεσθοῦν ἐντὸς τοῦ ἔτους. Πολεμικαὶ προμήθειαι 6.150 ἑκατομμυρίων ἐγένετο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Κράτους, δίχως τὴν μεσολάβησιν τρίτων.

—Μετὰ τὴν μεταβολὴν, τὰ πολεμικὰ μας πλοῖα ἐπεσκευάσθησαν καὶ συμπληρώθη ὁ ἐφοδιασμός των μὲ τορπίλλας, πυρομαχικά, βόμβας βυθοῦ, συσκευὰς ἀλιείας ναρκῶν καὶ ἀντιαεροπορικὴν ἀμυναν. Συγχρόνως κατηρτίσθη καὶ ἐκτελεῖται πλήρες ναυτικὸν πρόγραμμα.

—Σήμερον αἱ ἐπιτευχθεῖσαι οἰκονομίαι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀνέρχονται εἰς 1000 ἑκατομμύρια.

—Τὸ Νέον Κράτος δικαίον, ποῦ προήλθεν ἀπὸ τὴν μεταβολὴν διένειμεν εἰς τοὺς καπνοπαραγωγούς 57.000.000 δραχ. ἐκ τῶν κερδῶν, ποῦ προέκυψαν ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν κρατικῶν καπνῶν.

—Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἐκτάκτως

μὲν κατὰ τὰς ἐορτὰς διένειμεν εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ ἀνέργους, καὶ τὴν κρυφὴν φτώχειαν 15.000.000, ἐξεῦρε δὲ ἀκόμη τὸ ποσὸν τῶν 500.000.000 διὰ τῶν ὁποίων ὁργανοῦται πρότυπον κοινωνικῆς προνοίας ἐν Ἑλλάδι.

—Μετὰ τὴν μεταβολὴν τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἐντὸς πενταμήνου, ἐγιναν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ, τόσα ὅσα δὲν ἐγένοντο ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Βασιλείου. Καθιερώθη ὁ ὑποχρεωτικὸς δαμαλισμὸς ὥστε νὰ κτυπηθῇ ἡ εὐλογία, ἰδρύθησαν μικροβιολογικὰ ἐργαστήρια ἐν Μακεδονίᾳ, ἐξετελέσθησαν ἔργα ὑδρεύσεως καὶ ἀποχετεύσεως, ἐξυγιάνθησαν ἐλογόνοι περιφέρειαι ἀνεκαινίσθησαν νοσοκομεῖα καὶ ἐνισχύθησαν τὰ σανατόρια.

—Τὸ Νέον Κράτος ἐμείωσε τὸν πρόσφορητικὸν τόκον εἰς 6 ο/ο.

—Σήμερον ὁλόκληρος ὁ Εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀσχολεῖται μὲ τὴν Ἑλληνικὴν ἀναγέννησιν.

—Τὸ Νέον Κράτος ἀντὶ τῶν ἀθλίων παραγκῶν κτίζει σπίτια διὰ τὴν στέγασιν τῶν προσφύγων καὶ προχωρεῖ γοργῶς εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεώς των.

—Καὶ ὑπὲρ πάντα ταῦτα, ἡ διεθνὴς θέσις τῆς Ἑλλάδος εἶνε σήμερον σταθεροτέρα καὶ ἰσχυροτέρα παρὰ ποτέ.

Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΤΟΥ κ. ΓΕΩΡΓ. ΦΕΣΟΠΟΥΛΟΥ Στρατηγού

Ὁ προσανατολισμὸς αὐτὸς εἰς τὴν Ἡπειρον, ὑπῆρξε καθαρῶς ἑλληνικὸς. Τοῦτο δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀμφισβητήσῃ κανεὶς, γνῶστον ὄντος ὅτι ὁ Ἡπειρωτικὸς λαὸς εἰς τὴν μεγίστην αὐτοῦ πλειονότητα ἔζησε καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, προσαρμόζων τὴν σκέψιν του πρὸς τὴν μεγάλην Ἰδέαν τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν σχολικὴν ἐπιρροήν, ὑπῆρξε καθαρῶς ἐθνικὴ. Τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον δὲν ἐδίδαξε τὴν ἱστορίαν, τὴν γεωγραφίαν, τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, παρὰ μὲ τὸν ἐκδηλον σκοπὸν νὰ προπαρασκευάσῃ ὄχι μόνον ἀνθρώπους μορφωμένους, ἀλλ' ὡσαύτως πατριώτας δραστηρίους καὶ συνετοὺς. Ἡ ἐπιρροή του ὑπῆρξεν ἀξιόλογος, ἀπέδωσε δὲ σοφοὺς, ὅπως ἐκείνοι τοὺς ὁποῖους ἀναφέρει ὁ Πουκεβίλ καὶ οἱ ὅποιοι κατὰ τοὺς

τελευταίους αἰῶνας συνέτειναν ὥστε ἡ Ἡπειρος νὰ παρουσιασθῇ ὡς «ἐστία Ἑλληνικῆς μορφώσεως».

Ὁ Γάλλος ἱστορικὸς καὶ ἀρχαιολόγος Ντιμόν, ὃς ἔζη ἐκφράζεται εἰς τὸ ἔργον του «ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία» (1875) περὶ τῆς εὐρύτητος τῆς διαδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Ἡπειρον : «Εἰς Ἑλληνικὰ χωρία κατοικοῦμενα τοῦλάχιστον ἀπὸ ἑκατὸν ψυχάς, συναντιᾷ κανεὶς σχεδὸν κατὰ κανόνα ἕνα διδάσκαλον, καλὴν βιβλιοθήκην καὶ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν παιδίων νὰ φοιτοῦν εἰς τὸ σχολεῖον, ἂν καὶ ἡ ἐκπαίδευσις δὲν εἴνε ὑποχρεωτικὴ».

Κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ἑξ μεγάλαι Δυνάμεις τῆς Εὐρώπης ὑπῆγαγον τὴν Β. Ἡπειρον ὑπὸ τὴν Ἀλβανίαν, ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησιαστικὴ καὶ σχολικὴ κατάστασις ἦτο ἡ ἑξῆς :

Καζάδες	Ἐκκλησίαι	Ἱερεῖς	Σχολεῖα	Μαθηταί
Ἀργυροκάστρου	94	71	86	4365
Χειμάρρας	20	16	13	965
Δελβίνου	73	62	70	3080
Λεσκοβικίου	25	24	23	640
Τεπελενίου	18	21	26	1210
Πρεμετῆς	36	35	37	1200
Πωγωνίου	9	10	10	800
Κορυτσᾶς	78	91	72	8345
Κολωνίας	23	18	23	2050
Σύνολον	376	348	360	22595

ζ') **Οἱ πολεμικοὶ ἀγῶνες.** Ἐάν ἡ ὑπὸ τόσων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἱστορικῶν —Ἑλλήνων καὶ ξένων— κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις, ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔφθασε τὸ ὀλιγώτερον μέχρι τοῦ Ἀφίου καὶ τῆς Ὀχρίδος, δὲν δύναται νὰ νομιμοποιήσῃ τὰς ἐπὶ τῆς Β. Ἡπείρου ἐθνικὰς διεκδικήσεις μας. Ἐάν οἱ εὐρωπαϊκοὶ ἐθνολογικοὶ χάρται τοῦ παρελθόντος μόλις αἰῶνος, ἐχαρακτηρίζοντο ὡς ψευδεῖς. Ἐάν τὰ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς Ἡπειρωτικῆς γῆς

εἰς φῶς ἐρχόμενα κειμήλια καὶ οἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ἀρχαιολογικοὶ θησαυροί, ποὺ ὀφείλονται εἰς Ἑλλήνας καλλιτέχνας ζήσαντας πολλοὺς π.Χ. αἰῶνας, δὲν κρίνονται ὅτι ἀποτελοῦν ἀναμφισβήτητα περὶ τῆς ἑλληνικότητος τῆς χώρας ἐκείνης τεκμήρια. Ἐάν ἡ διὰ μέσου ὅλων τῶν ἐποχῶν τῆς ἱστορίας διαμόρφωσις, τήρησις καὶ ἀνάπτυξις τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν Ἡπειρωτῶν διημφισβητήτο. Ἐάν οἱ ἐπὶ

δεκάδ
καὶ ἐ
λυπλ
το ὡ
ψεύσ
καὶ
νεωτ
νας,
χρῆς
Ἐ
κρατ
πολὺ
ξαν
νων,
τῶν
Ἐνε
γὴν
ιδίως
καθ
τίον
Τ
Κρο
Κασ
κατέ
ραν,
καὶ
Σημ
εἰς τ
Ἐν
ἐπαυ
1495
καὶ
μοι),
Ἐ
πετέ
ὅποι
ἐπὶ
σμός
ἐκδι
πλη
πειρ
ποτι
τὸ π
νος,
βά,
τίδα
ποῖ
λοπ
ἔνεο

δεκάδας αίωνων σκληροὶ ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν ἀγῶνες αὐτῶν κατὰ τῶν πολυπληθῶν ξένων ἐπιδρομῶν, ἐθεωροῦντο ὡς μῦθοι. Ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ διαψεύσῃ τοὺς ὑπὲρ Θρησκείας, Πατρίδος καὶ Ἐλευθερίας κατὰ τοὺς μέσους καὶ νεωτέρους χρόνους Ἑπαιρωτικοὺς ἀγῶνας, τῶν ὁποίων ἡ ἀπήχησις φθάνει μέχρις ἡμῶν ;

Ἐξετάζοντες μόνον τοὺς ἐπὶ τουρκοκρατίας ἀγῶνας—διὰ νὰ μὴ ἀχθῶμεν πολὺ μακρὰν—βλέπομεν ὅτι οὗτοι ὑπῆρξαν συνεχεῖς καὶ ἐπίμονοι. Ἐκτὸς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῶν Τούρκων διεξήχθησαν μετὰ τῶν Ἐνετῶν καὶ ἐξησφάλισαν τὴν μὴ ὑποταγὴν πολλῶν, κατὰ μῆκος τῆς παραλίας ἰδίως τμημάτων διεξήχθησαν ἀπειροὶ, καθαρῶς Ἑπαιρωτικαὶ ἀπόπειραι, ἐναντίον τῆς Τουρκικῆς κυριαρχίας.

Τῷ 1481 ὁ Ἑπαιρωτὴς ἀρματολὸς Κροκόδειλος Κλαδᾶς μετὰ τοῦ Ἰωάννου Καστριώτου, ὁρμώμενοι ἐκ Νεαπόλεως κατέλαβον τὸν Αὐλῶνα καὶ τὴν Χειμάρραν, ἐπανεστάτησαν πενήκοντα χωρία καὶ κατετρόπωσαν τοὺς Τούρκους, τῆς Σημαίας τῆς Ἐλευθερίας κυματιζούσης εἰς τὰ Ἀκροκερύνεια μέχρι τοῦ 1518. Ἐν συνεχείᾳ αἱ διάφοροι ἀπόπειραι δὲν ἔπαυσαν σχεδόν, ἔγιναν δὲ τοιαῦται τῷ 1495, 1585, 1603, 1612, 1684 — 1699 καὶ 1716—1718 (Ἑνετοτουρκικοὶ πόλεμοι), 1791—1819 (ἐπὶ Ἀλῆ πασσᾶ).

Ὡρισμέναι περιοχαὶ τῆς Ἑπείρου ἀπετέλουν τὰ ἀρματολίκια (καπετανάτα), ὅπου ἐξετρέφετο καὶ ὁπόθεν ἐξεκύνετο ὁ ἐπὶ αἰῶνας ἀκμάσας Ἑλληνικὸς ἀρματολισμός, ὁ τίμιος καὶ ὑπερήφανος ἐκείνος ἐκδικητὴς τῶν εἰς βάρος τοῦ ἀόπλου πληθυσμοῦ Τουρκικῶν ἀτιμιῶν. Ἡ Ἑπείρος ἀφοῦ πολλάκις ἐπεχείρησε ν' ἀποτινάξῃ τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, ἤρχισε τὸ προανάκρουσμα τοῦ μεγάλου Ἀγῶνος, διὰ τῶν προδρόμων αὐτοῦ Βλαχάβα, Νικοτσάρα, Κατσάντωνη, Σουλωτίδων καὶ τόσων ἄλλων ἡρώων, οἱ ὁποῖοι παρέσχον ἀφθαστα διδάγματα φιλοπατρίας καὶ αὐτοθυσίας.

Ὅταν ἤρχισεν νὰ ὀρμαίῃ ἡ ἰδέα τῆς ἐνεργοῦς δράσεως διὰ τὴν ἔλευθερίαν οἱ

Ἑπαιρῶται Σκουφᾶς καὶ Τσακάλωφ ἤσαν μετὰ τῶν πρώτων ἰδρυτῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας. Ὅταν ἐξεργάγῃ ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὁ Μάρκος Μπότσαρης ἐσταμάτησε πρὸ τῶν Ἰωαννίνων τὰ πολυάριθμα Τουρκικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντο εἰς τὴν Ἑπείρον διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ καὶ τοιοῦτότρόπως ἔδωκεν εἰς τὴν ἐπανάστασιν τὸν καιρὸν νὰ ἐδραιωθῇ καὶ διαδοθῇ. Δὲν κατώρθωσε μὲν τότε νὰ ἐξεγερθῇ ὁλόκληρος ἡ Ἑπείρος, λόγῳ τῆς τοιαύτης παρουσίας ἐξαιρετικῶν στρατιωτικῶν Τουρκικῶν δυνάμεων, τὰ τέκνα τῆς ὁμῶς μετὰ τῶν ὁποίων οἱ Μποτσαραῖοι, οἱ Τζσβελλαῖοι καὶ τόσοι ἄλλοι, ἔσπευσαν ἐκ τῶν πρώτων καὶ ἀπετέλεσαν σπουδαιοτάτους στύλους τῆς ἐπανάστασεως.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς μικρᾶς Ἑλληνικῆς γωνίας, οἱ Ἑπαιρῶται οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσαν προσπαθοῦντες ν' ἀποτινάξουν τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας. Τοιοῦτοτρόπως κηρυχθέντος τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου τῷ 1853 ἐπανεστάτησαν, βοηθούμενοι δὲ καὶ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐθελοντῶν κατέλυσαν τὰς ἀρχὰς καὶ μετὰ ἐπανειλημμένας κατὰ τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ νίκας, ἐβάδιζον κατὰ τῶν Ἰωαννίνων. Λόγῳ ὁμῶς ἀφ' ἑνὸς τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας καὶ τοῦ ἐξαναγκασμοῦ αὐτῆς εἰς ἀπόλυτον οὐδετερότητα, ἀφ' ἑτέρου τῆς διχονοίας ποῦ ἀνεπτύχθη μετὰ τῶν Ἀρχηγῶν, ἡ ἐπανάστασις δὲν κατώρθωσε ν' ἀνθέξῃ. Μετὰ τὸν ἐκφυλισμὸν αὐτῆς Ἀλβανικὰ σιφή, τεθέντα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Τουρκίας διὰ τὴν δῆθεν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως, διέτρεχον τὴν χώραν καὶ ἠρῆμωσαν αὐτήν. Κατὰ τὸν νέον Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1877, ἡ Ἑπείρος ἐνεθαροῦνθη καὶ πάλιν πρὸς ἐξέγερσιν, ἀλλ' ἡ ταχὺ αἰχμὴ τοῦ πολέμου ἐπέφερε τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐπανάστασεως, μόλις εἶχεν ἐκδηλωθῇ. Ἀς ἀναφερθῇ καὶ ἡ ἐξέγερσις τοῦ *Δυναυρσίου*, θαρραλέα προσπάθεια ἀνευ αποτελέσματος δυστυχῶς.

η) *Οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες.* Χάρις εἰς τὰ προνόμια τῆς καὶ τὰς δωρεάς

τῶν εἰς τὴν ξένην πλουτιζόντων τέκνων της—τὰ ὅποια διέθεσαν σημαντικώτατον πλοῦτον διὰ τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῆς Πατρίδος των—ἡ Ἡπειρος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δουλείας, κατέστη σπουδαῖον πνευματικὸν κέντρον ὀλοκλήρου τοῦ Γένους. Ἀπ' αὐτοῦ τοῦ 18ου αἰῶνος τὰ σχολεῖα της, ἰδίως τὰ τῶν Ἰωαννίνων, ἤρχισαν ν' ἀποδίδουν μεγάλους διδασκάλους, οἱ ὅποιοι σπεύδοντες πρὸς κάθε γωνίαν τῆς Πατρίδος μετέδιδον τὴν παιδείαν, ἐστήριζον τὴν πίστιν, ἐστερέωναν τὸ φρόνημα καὶ προὑπαρσκαύζον τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθνους.

θ') *Αἱ ὀλικαὶ θυσίαι.* Κατὰ τὴν μακραίωνα ἐποχὴν τῆς δουλείας καὶ τὴν ἐπανάστασιν, ἡ Ἡπειρος ὑπῆρξεν ἐξαιρετικὴ ἐστία πατριωτισμοῦ καὶ σπουδαῖον πνευματικὸν κέντρον, καθ' αὐτὸ λίκνον τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνισμοῦ. Τοῦτο χάρις εἰς τὰς ἡγεμονικὰς καθ' αὐτὸ δωρεὰς τῶν τέκνων της, τὰ ὅποια περισσότερον ὅλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐνίσχυσαν οἰκονομικῶς τὰς προσπάθειάς διὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἔθνους.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἐξεληθοῦσα μικρὰ Ἑλλάς, εἶχε μεγίστην ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως διὰ ν' ἀναλάβῃ καὶ ἀναδημιουργηθῇ, τὸ λίκνον τοῦ ἔθνισμοῦ μετεβλήθη εἰς ἀκένωτον πηγὴν εὐεργεσίας, ἡ ὅποια συνέδεσε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἡπειρον με ἀρρήκτους δεσμούς εὐγνωμοσύνης καὶ κοινότητος βλέψεων. Αἱ Ἀθῆναι καὶ πολλὰ ἑπαρχία πλουτίζονται με ἐκπαιδευτήρια, Νοσοκομεῖα, Ὁρφανοτροφεῖα, Φυλακὰς, Στάδια καὶ παντοειδῆ κοινωφελῆ ἰδρύματα, χάρις εἰς τὸ Ἡπειρωτικὸν χοῦμα. Εἰς μέγιστον ἀριθμὸν ἀνέρχονται τὰ ἐκατομύρια ποῦ διετέθησαν καὶ ἄπειροι εἶνε οἱ Ἡπειρώται ἐθνικοὶ εὐεργεταί, ὅπως οἱ Ζωσιμάδαι, οἱ Ριζάραι, οἱ Ζάππαι, ὁ Σίνας, ὁ Τσιτσίτσας, ὁ Στουρνάρας, ὁ Ἀρσάκης, ὁ Ἀβέρωφ, ὁ Χατζηκώστας, ὁ Δομπόλης, ὁ Ἀναγνωστόπουλος, ὁ Μπάγκας, ὁ Καπλάνης, ὁ Μελάς, ὁ Ζωγράφος.

ι') *Αἱ Ἀλβανικαὶ ὁμολογίαι.* Τὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἀλβανοί, ἀσπασθέντες τὴν

Μουσουλμανικὴν θρησκείαν καὶ ἐμποτισθέντες τὸν ἀντιχριστιανικὸν φανατισμὸν τῶν Τούρκων, ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς ὄργανα αὐτῶν καὶ πολλάκις ἠρῆμωσαν τὴν Β. Ἡπειρον δὲν ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον ὁμολογίαν ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἦτο δι' αὐτοὺς ἀπολύτως ξένη ;

Παρὰ τὸ μῖσος ὅμως αὐτὸ ὑπῆρξεν ἐποχαί, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἡπείρου, εἴλκυσε τοὺς εἰς αὐτοὺς κατοικοῦντας Ἀλβανούς καὶ αὐτοὺς τοὺς Μουσουλμάνους πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἐνα ἱστορικὸν ἔγγραφο τῆς 15 Αὐγούστου 1847, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ πρόκριτοι Ἀλβανοὶ τῶν καζάδων Αἰλῶνος, Δελβίνου, Κουρβέλεσι, Βερατίου, Τεπελενίου καὶ ἄλλων, ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Βασιλέα Ὁθωνα τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα προσάρτησιν των, ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν ἀπὸ τὰς πλέον ἀναμφισβητήτους.

Εἶναι γνωστὰ αἱ πρὸς ἀνταποκριτὰς ξένων ἐφημερίδων δηλώσεις τῶν Τούρκων τῶν Ἰωαννίνων καὶ τοῦ Ἀργυροκάστρου, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των τῷ 1913. Τὸ πρωτόκολλον τῆς Κερκύρας τοῦ 1914 καὶ ἡ Συνθήκη τῆς Καπετίσης τοῦ 1920, ἀποτελοῦν τὴν ἐπισημοτέραν Ἀλβανικὴν ὁμολογίαν περὶ τῆς ἑλληνικότητος τῆς Β. Ἡπείρου.

ια') *Αἱ κρίσεις τῶν ξένων.* Ἀλλ' ἄρα γε τὸ τόσον ἀφθόνως χυθὲν Ἡπειρωτικὸν αἷμα, τὸ μετὰ τόσης δραστηριότητος ἐργασθὲν Ἡπειρωτικὸν πνεῦμα καὶ τὸ τόσον ἀφειδῶς δαπανηθὲν Ἡπειρωτικὸν χοῦμα, ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ οὐδένα καλῆς πίστεως ἀνθρώπον ἐπείσαν περὶ τῆς ἑλληνικότητος τῆς ὅλης Ἡπείρου ;

Ιον) Ὁ Ἀγγλος Κάγιαρντ, μέλος ἐπιτροπῆς ἡ ὅποια ἀπεστάλη μετὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου (1878) ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας Γλάδστον, ὅπως ἐξακριβώσῃ τὰ αἰσθήματα τῶν Ἡπειρωτῶν, γράφει τῷ 1885 : « Ἡ Ἡπειρος ἡ νότιος Ἀλβανία δὲν δύναται νὰ διομάρτεται Ἀλβανικῇ, παρὰ αὐθαίρετως. Οἱ Ἡπειρώται, ἀπὸ τοῦ Αἰλῶνος μέχρι τῆς Προβέξης εἶναι ἄγνοι Ἕλληνες. Ἡ γλῶσσα των εἶναι ἑλληνικὴ, τὰ ὀνόματά

των
τὴν
Θο
2
Γα
εἰς
15η
λῶν
Ἰτα
χάρ
ποι
ὅπ
εἰνε
εἰς
κῶ.
καὶ
λοῦ
πα
ὡς
νω
τῆ
ἐπε
σα
πε
ρον
ἀπο
το
θε
νά
οι
Γα
τά
Ἰτα
τά
Α
στα
πό
κό
ἀν
ὅτι
ὀλι
κα
λα
αὐ
Γ
Σ
ἐξ
πο

των ελληνικά, είναι ούσιωδώς Ἕλληνες τὴν σκέψιν, τὰ αἰσθήματα, τὰ ἦθη, τὴν ὀρησκείαν, τὰς βλέψεις».

2ον) Ὁ πολλάκις Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας Γ. Κλεμανσώ, χαρακτηρίζων εἰς τὸν «Ἐλεύθερον Ἄνθρωπον» τῆς 15ης Μαΐου 1913 τὸ πνεῦμα τῶν ἱταλῶν διπλωματῶν, γράφει ὅτι οἱ εἰς τὴν ἱταλίαν κυκλοφοροῦντες ἐθνογραφικοὶ χάρται τῆς νοτίου Ἀλβανίας, τροποποιοῦν τὰ πάντα, «Ἡ περιοχή Κορυτσᾶς, ὅπου πλέον τοῦ ἡμίσεος τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι Ἕλληνες, παρουσιάζεται (γράφει) εἰς τοὺς ἱταλικοὺς χάρτας ὡς ἀποκλειστικῶς ἀλβανική. Αἱ περιοχαὶ Ἰωαννίνων καὶ Δελβίνου, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἀποτελοῦν τὰ 80 ο)ο τοῦ ὅλικοῦ πληθυσμοῦ, παρουσιάζονται εἰς τοὺς χάρτας αὐτοὺς ὡς ἀλβανικαί, μὲ μικρὰς ομάδας Ἑλλήνων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ».

3ον) Πολλοὶ ξένοι διαφόρων ἐθνικότητων, οἱ ὅποιοι εἰς διαφόρους ἐποχὰς ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἡπειρον, ὡμολόγησαν ἀπεριφράστως τὴν ἑλληνικότητα αὐτῆς.

Ὅτε τῷ 1913 αἱ μεγάλαι Δυνάμεις ἀπεφάσισαν νὰ ὑπαγάγουν τὴν Β. Ἡπειρον ὑπὸ τὴν Ἀλβανίαν, ἐξεδηλώθησαν ἀπὸ παντοῦ ζωηρόταται διαμαρτυρίαι. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἄγγλος Σίμονς ἔγραθε : «Οὔτε σῶφρον, οὔτε δίκαιον εἶναι νὰ περιληφθῶν εἰς τὴν Ἀλβανίαν περιοχαί, τὸσον ἀκραιφνῶς ἑλληνικαί». Ὁ Γάλλος Βελλαὶ ἔγραφεν : «Τὰ σύνορα τὰ ὅποια ἐπιθυμοῦν ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ἱταλία, θά ἄφινον εἰς τὴν Ἀλβανίαν τὰς ἀποκλειστικῶς ἑλληνικὰς περιοχὰς Ἀγίων Σαράντας, Δελβίνου, Ἀργυροκάστρου, Χειμάρρας, Τεπελενίου, Μοσχόπολεως, Κορυτσᾶς καὶ ἑκατοντάδων ἀκόμη». Ὁ Ἱταλὸς Μ. Μαγγρίνι, εἰδικὸς ἀνταποκριτὴς τοῦ Μεσαιζέρο, ἔγραφε ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ περὶ τὸ Ἀργυροκάστρον ὀλίγοι Ἀλβανοὶ τῆς Β. Ἡπείρου, διέκειντο πολὺ εὐνοϊκώτερον πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπεθύμουν νὰ ὑπαχθῶν εἰς αὐτὴν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Ὁ Γάλλος βουλευτὴς Νταβίτ καὶ ὁ Ἄγγλος Συνταγματάρχης Μιράϊ μετὰ ἐπιτόπιον ἐξέτασιν, ἐξέθεσαν τὰς ἀντιλήψεις. Ὁ πρίγκηψ Λιχνόφσκη, πρεσβευτὴς τῆς

Γερμανίας ἐν Λονδίνῳ τῷ 1913 καὶ ὡς μέλος τῆς Διασκέψεως ὑπογράψας τότε τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του, ποὺ ἐξέδωκε τῷ 1918 γράφει, ὅτι ἡ Β. Ἡπειρος εἶναι ἑλληνική καὶ ὡς τοιαύτη ἔπρεπε νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἀγγλικὸς καὶ ὁ γαλλικὸς Τύπος σχεδὸν ὁμοφώνως διεμαρτύροντο «κατὰ τῆς μεγάλης καὶ προφανοῦς» (ὅπως τὴν ἀπεκάλουν) ἀδικίας τῆς Ἡπείρου. Ἡ περιορισμένη ἔκτασις τῆς μελέτης, δὲν ἐπιτρέπει ν' ἀναφέρωμεν ἀποσπάσματα τῶν κρίσεων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ καὶ ἀμερικανικοῦ Τύπου, ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς Εὐρώπης διαπραχθέντος τότε διαμελισμοῦ τῆς Ἡπείρου.

4ον) Αὐταὶ αἱ Δυνάμεις αἱ ὅποια ἔδωσαν τὴν εἰς βάρος τῆς Β. Ἡπείρου ἀδικον λύσιν, πολλάκις ἀνεγνώρισαν τὴν ἑλληνικότητα αὐτῆς.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συνεδρίου τοῦ Βερολίνου τοῦ 1878, τὸ πρωτόκολλον τῆς Κερκύρας τοῦ 1914 καὶ ἡ Συνθήκη τοῦ Λονδίνου τοῦ 1915, ἀποτελοῦν ἐπισημοτάτας ὁμολογίας των. Ἡ Ἱταλία διὰ μὲν τῆς Συνθήκης τοῦ 1919 ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ υποστηρίξῃ τὴν παραχώρησιν τῆς Β. Ἡπείρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς δὲ τὸ Συνέδριον τῆς εἰρήνης (3 Ἰανουαρίου 1920) ὑπερέβαλε καὶ αὐτὰς τὰς ἑλληνικὰς διεκδικήσεις, ὑποστηρίζουσα τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ἀνώτατον Συμβούλιον τῶν νικητῶν Συμμάχων κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 23 Ἰανουαρίου 1920, ἀπεφάσισεν ὀριστικῶς τὴν παραχώρησιν τῆς Β. Ἡπείρου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀμερικανικὴ Γερουσία, μετὰ λεπτομερῆ ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, ἀπεφάνθη (17 Μαΐου 1920) ὁμοφώνως ὑπὲρ τῆς αὐτῆς παραχώρησεως.

5ον) Ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη, ἐκδηλωθεῖσα τότε διὰ τοῦ διεθνoῦς Τύπου, ἐξέφρασεν ὅλην τὴν τὴν ἱκανοποίησιν καὶ συνεχάρη τοὺς νικητὰς Συμμάχους, διότι ἐπληρώθησαν τὴν ἐγκληματικὴν ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν τῷ 1913 διέπραξαν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Β. Ἡπείρου.

Ἡ Ἱστορία, ἡ Γεωγραφία, τὰ ἀρχαῖα

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

—Ο λόγος τοῦ Σεβασμιωτάτου Κίσση ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων.

Δυρράχιον 7 Ἰανουαρίου. Χθὲς ἡμέραν τῆς καταδύσεως τοῦ σταυροῦ, εἰς τὴν ὁρθόδοξον Καθεδρικὴν ἐκκλησίαν ἐνταῦθα ἐτελέσθη μεγαλοπρεπὴς ἑορτὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀντικαταστάτην—Μητροπολίτην, λαβόντος μέρος καὶ ὁλόκληρον τοῦ ὁρθοδόξου κλήρου τοῦ Δυρραχίου.

Μετά τὴν λειτουργίαν ἐτελέσθη μὲ μεγαλοπρέπειαν ἡ τελετὴ τῆς καταδύσεως τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν εἰδικῶς προετοιμασθεῖσαν θέσιν. Εἰς τὴν τελετὴν αὐτὴν ἔλαβε μέρος ὁλόκληρος ὁ λαὸς τοῦ Δυρραχίου ἀνεξαρκῆτως θρησκευματος.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὁ Ἀντικαταστάτης—Μητροπολίτης, εἶπε :

«Αἱ τελεταὶ αὗται τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ποὺ ἑορτάζονται—ὅπου ὅλου τοῦ λαοῦ ἀνεξαρκῆτως θρησκευματος—ἐκτὸς τοῦ θρησκευτικοῦ τῶν σκοποῦ, ἔχουσι καὶ ἓνα σκοπὸν κοινωνικὸν καὶ πατριωτικὸν ὑψηλόν, διότι δι' αὐτῶν, προσεγγίζοντες ἐνὸς μετὰ τῶν ἄλλων, ἐνδυνάμυνονται τὰ αἰσθήματα τῆς ἐνώσεως καὶ τοῦ ἀδελφισμοῦ. Πρὸ παντὸς ἡ Ἀλβανία—προσέθεσεν ὁ Μητροπολίτης—ἔχει ἀνάγκην διὰ μίαν προσέγγισιν καὶ συνεργασίαν πάντων διὰ τὸν κοινὸν σκοπὸν τῆς ἐξυψώσεως τῆς πατρίδος. Ἡ Ἀλβανία περιλαμβάνει ἓνα ἔθνος ἀπὸ τὰ πρὶν παλαιὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου, ἀλλὰ τὸ ὅποιον ὑπέφερε πολὺ ὑπὸ τῆς ξένης ὑποδουλώσεως ποὺ διήρκεσεν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας. Ἀλλὰ, μὲ ὅλον τοῦτο, ἡ Ἀλβανία εἶναι προικισμένη μὲ ὅλα τὰ προσόντα διὰ νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς λυπηρὰς συνεπειὰς τῆς ξενοκρατείας καὶ νὰ ἀποβῇ μία ἀπὸ τὰς πλέον εὐτυχεῖς χώρας. Πρὸ πάντων ἡ Ἀλβανία ἔχει τὴν καλὴν τύχην νὰ ἔχῃ ἐπὶ κεφαλῆς ἓνα μέγαν βασιλέα, εὐγενῆ, ὁ ὅποιος ἀναπτύσσει μίαν ἀκού-

κειμήλια, οἱ ἐπὶ αἰῶνας παντοειδεῖς ἀγῶνες, οἱ ἀριθμοὶ αἱ μαρτυρίαι, αἱ πολεμικαὶ καὶ μεταπολεμικαὶ ἀποφάσεις τῶν ρυθμιστῶν τῶν τυχῶν τοῦ κόσμου, ὁλόκληρον τέλος τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρόν, ἀποδεικνύουν, ἐπιβεβαιοῦν καὶ πείθουν κατὰ τὸν πλέον ἀναμφισβήτητον τρόπον, περὶ τῆς ἑλληνικότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Β. Ἠπείρου.

ΤΕΛΟΣ

ραστον δρᾶσιν, ποὺ εἶναι ἡ πλέον δυνατὴ ἐγγύησις τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους μας».

Τελειώνοντας, ὁ Μητροπολίτης ἔκαμε τὰς συνήθους εὐχὰς διὰ τὸν βασιλέα, τὴν κυβέρνησιν καὶ ὁλόκληρον τὸν Ἀλβανικὸν λαόν.

—Ἡ Ὁρθόδοξος Κοινότης διὰ τοὺς πτωχοὺς.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν τελευταίων ἑορτῶν, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἀντικαταστάτου—Μητροπολίτου τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Σεβασμιωτάτου Κίσση, ἐσηματίσθη μία ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἐφημερίου τῶν Τυράνων Παπᾶ-Θωμᾶ καὶ τῶν κυριῶν Ν. Χαριλάου Θεοδοσίου, Κ. Δωρ. Ἀθανασίου Σιούντη καὶ Ε. Βασιλείου Βιδόση, διὰ τὴν συλλογὴν βοηθημάτων διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς πρωτευούσης.

Συνελέγη ἓνα ποσὸν ἀρκετὰ σημαντικόν, τὸ ὅποιον διανεμήθη ἀμέσως εἰς τὰς πλέον ἀπορουσ οἰκογενεῖας τῶν Τυράνων.

—Ἡ χοροεσπερὶς τῶν αὐτοκρατορικῶν Α.Α.Υ.Υ. τοῦ πρίγκηπος Ἀμπίντ καὶ τῆς πριγκίπισσας Σενιγέ.

Αἱ Αὐτῶν Αὐτοκρατορικαὶ Ὑψηλότητες ὁ Πρίγκηψ Ἀμπίντ καὶ ἡ Πριγκίπισσα Σενιγέ ἔδωσαν τὴν 12 Ἰανουαρίου, μίαν χοροεσπερίδα εἰς τὴν λέσχην τῶν ἀξιωματικῶν καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ. Αἱ προσκληθεῖς ἀπεστάλησαν, κατὰ διαταγὴν τῶν Αὐτῶν Αὐτοκρατορικῶν Ὑψηλοτήτων, ὑπὸ τοῦ ἀρχιτυπασπιστοῦ τοῦ βασιλέως.

—Σεῖσμοι ἐν Ἀλβανίᾳ

Καθ' ὃ ἀναγράφουν τὰ Ἀλβανικὰ φύλλα ἐσημειώθησαν ἰσχυραὶ δονήσεις εἰς τὴν Μαλεσίαν (βορεινὴν Βόρειον Ἀλβανίαν) συνεπὶ τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἔχουν πανικοβληθῇ καὶ κατέρχονται πρὸς τὰς πλησιεστέρας κωμοπόλεις.

—Τὸ Ἀλβανικὸν ἐμπόριον

Τὸ Ἀλβανικὸν ἐμπόριον συμφώνως πρὸς τὰς ἐπίσημους στατιστικὰς τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐσημείωσε τὴν κατωτέρω κίνησιν τὸν μῆνα Δεκέμβριον.

Ἐξαγωγή. Ἐξήχθησαν ἐμπορεύματα βάρους 8.242.431 χιλιογρ. καὶ ἀξίας 742.626 χρυσῶν φράγκων.

Εἰσαγωγή. Εἰσήχθησαν ἐμπορεύματα βάρους μὲν 4.172.408 ἀξίας δὲ 1.451.670 χρυσῶν φράγκων.

Ἡ Ἰταλία εἰσήγαγε εἰς Ἀλβανίαν ἐμπο-

ρεῦ
δε
βα
χο
ρε
δε
βα
χο
—
Β
Α
οἱ
τῆ
Ε
—
κα
χα
Σ
—
μέ
κα
Τ
Κ
πρ
30
το
—

ἐκ
σι
το
23
αἱ
ἐπ
δε

δε
ἐπ

οἱ
κ

οἱ
Θ

κ
Ζ

ρεύματα βάρους μὲν 7.489.023 χιλιογρ. ἀξίας δὲ 568.905 χρυσῶν φράγκων.

Εἰσήγαγε δὲ ἐξ Ἀλβανίας ἐμπορεύματα βάρους μὲν 470.205 χιλιογρ. ἀξίας δὲ 293.079 χρυσῶν φράγκων.

Ἡ Ἑλλάς ἐξήγαγε εἰς Ἀλβανίαν ἐμπορεύματα βάρους μὲν 704.762 χιλιογρ. ἀξίας δὲ 116.230 χρυσῶν φράγκων.

Εἰσήγαγε δὲ ἐξ Ἀλβανίας ἐμπορεύματα βάρους μὲν 102.235 χιλιογρ. ἀξίας δὲ 568.905 χρυσῶν φράγκων.

— **Νέος Ἀλβανὸς Πρεσβευτὴς.**

Ὡς πληροφοροῦμεθα ἀντὶ τοῦ κ. Τσαφὲρ Βίλλα εἰς τὴν κενὴν θέσιν τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀλβανικῆς Πρεσβείας μετατίθεται ὁ κ. Ρεοῦφ Φίτσο πληρεξούσιος Ὑπουργὸς Πρεσβεύς τῆς τῆς Ἀλβανίας μετὰ τὴν συναίνεσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

— **Αἱ ἐκλογαὶ διὰ τὸ Νομαρχιακὸν Συμβούλιον Ἀργυροκάστρου.**

Εἰς τὴν αἵθουσαν τῆς Δημαρχίας Ἀργυροκάστρου ἐγένοντο τὴν 23 Ἰανουαρίου αἱ ἀρχαιρεσίαι διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου.

Ἐξελέγησαν οἱ Ἀσων. Δήμας Δικηγόρος μετὰ ψήφους 45, Τζεβὰτ Καλαντζή τῆς «Δημοκρατίας» Ἀργυροκάστρου μετὰ ψήφους 45, Τζεβντέτ Τζενέτ μετὰ ψήφους 42, Εὐάγγελος Κότσιας μετὰ ψήφους 39, Μπασίμ Ἀελβίνα μετὰ ψήφους 38, Θεοφ. Διαμάντης δικηγόρος μετὰ 30, Βέτς Τάσιο δικηγόρος μετὰ 26, Ἀλέξ. Τσέτσης μετὰ 22 καὶ Πέτρο. Ντίλιος μετὰ 17.

— **Αἱ ἰταλικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν ἀναζήτησιν πετρελαίου ἐν Ἀλβανίᾳ.**

Ρώμη. 7 Ἰανουαρίου (Stefani). Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς γενικῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἰταλικῶν σιδηροδρόμων ὡς πρὸς τὰς ἀναζητήσεις πετρελαίου ἐν Ἀλβανίᾳ, κατὰ τὴν χορῆσιν τοῦ ἔτους 1935—1936, ἐμφαίνεται ὅτι ἐξήχθησαν 23438 μέτρα (zhbirim—ἄσφαλτος;) τῶν φρεάτων, ἐναντι 11217 μέτρων τοῦ παρελθόντος ἔτους. Μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου ἐφορτώθησαν διὰ τὴν Ἰταλίαν 24000 τόνοι πετρελαίου.

— **Δευτεροβάθμιοι ἐκλογαὶ ἐν Ἀλβανίᾳ.**

Καθ' ἃ ἐυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν αἱ δευτεροβάθμιοι ἐν Ἀλβανίᾳ ἐκλογαὶ ἐπερατώθησαν.

Εἰς τὸ χωρίον **Γοραντζή** ἐξελέγησαν οἱ... Κυριάκος Κουτσός, Εὐάγγελος Ντρίκος, Σπύρος Γκιόκας.

Εἰς τὰ χωρία **Βάνιστα** — **Χάσκοβον** οἱ Χρήστ. Κούγκουλης, Χρήστ. Μάλλιος, Θεόδωρ. Τάσος.

Εἰς τὸ χωρίον **Δουβιανή** οἱ Τάκης Οἰκονόμου, Κώστας Λάνης, καὶ Βασίλειος Ζέρης.

Εἰς τὰ χωρία **Σαρακίνιστα** **Κρίνα Τρανουσίστα** οἱ Κυριάκος Ζούστης καὶ Πέτρος Νέτης.

Εἰς τὴν **Χουμελίτσα** τὸ **Παλαιό-καστρον καὶ Μασκουλόρα** οἱ Βασίλειος Πρίφτης, Ἐλευθέρ. Νίνης, καὶ Κένρος Πούτσης.

Εἰς τὸ **Γαρδίκι** οἱ Ριζὰ Ἀλιζότι, Φουάτ Σιέχι, Σέλφο Μουράτι.

Εἰς τὸ **Λιμπόχοβον** οἱ Κιαζήμ Σιέχον, Πάντος Ματσμάς κ.λ. (Ὁθωμανοί).

Εἰς τὴν **περιφέρειαν Κορυτσᾶς.**

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς πόλεως Κορυτσᾶς δὲν ἀνεκοινώθησαν ἀκόμη. Εἰς τὸ χωρίον Δάρδα καὶ εἰς τὴν Νικολίτσα τῆς αὐτῆς περιφερείας ἐξελέγησαν οἱ Ναοὺμ Μπελούρης, Πέτρος Τσέκος, Μίτι Σκέντε, Χρήστ. Λάτσης, Γεώργιος Ζέγκος.

Εἰς τὴν **Σινίτσαν** καὶ **Κιτέγαν** τῆς αὐτῆς περιφερείας ἐξελέγησαν οἱ Βάνι Σουλάρι, Ἡλίας Βήτος, Ἀνδρέας Δημάσης, Θεοφ. Κοτεμέλος καὶ Βαϊράμ Ἰολάμ. Καὶ οἱ πέντε ἐκλεγέντες κατὰγονται ἐκ Σινίτσης.

Ἡ κοινότης **Κιτέγα** δὲν ἐξελέξε ἰδικούς της ἐκλέκτορας, καθ' ὃ διηρημένη εἰς δύο παρατάξεις.

Εἰς τὴν κοινότητα **Μπραμβίτσα** τῆς αὐτῆς περιφερείας ἐξελέγησαν οἱ Ἡλίας Μπέλλος καὶ Ἀντώνιος Ράδος.

Εἰς τὴν **περιφέρειαν Δυρραχίου.**

Εἰς τὸ **Φρουριον** ἐξελέγησαν οἱ Διλαβέρ. Δεοβήση, Βασίλειος Μπακάλης, Χρήστ. Ζαγουρίδας καὶ Σουλεϊμάν Νιάλα.

Εἰς τὴν **Ἀνω Συνοικίαν** (Δυρραχίου) ἐξελέγησαν οἱ Σιαμπάν Τσερλό, Ἀλῆ Βελῆ, Ἀσίμ Μισκέτα, Ἀλέξ. Τόσκας, Λουκάς Ρούφας, Μουχαρέμ Κεχαγιά, Μιχαήλ Νούσης κ.λ.

Εἰς τὴν **Κάτω Συνοικίαν** οἱ Γιονοῦς Σιγιάκου, Νικόλαος Οἰκονόμου, Πέτρος Βλάσσης, Σπύρ. Τίσης, Εὐάγγελος Μανούσης, Χαράλ. Ντόκος καὶ λοιποὶ Ὁθωμανοί.

— **Εκλέκτορες Ἀργυροκάστρου.**

Εἰς Ἀργυροκάστρον κατὰ συμπληρωματικὰς πληροφορίας ἐξελέγησαν ὡς Ἐκλέκτορες κατὰ τὰς δευτεροβαθμίους ἐκλογὰς οἱ: Ἀλ. Τσέτσης, Κότσο Ζούστης, Νίκο Τόλιας, Παύλος Μήτσος, Βαγγέλ Κότσιας, καὶ Θωμᾶς Κόλιας.

— Αἱ Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἐν Ἀλβανίᾳ. Οἱ νέοι βουλευταὶ.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐξ Ἀλβανίας πληροφορίας ἐκ τῶν ἐκλογῶν τῆς 31 Ἰανουαρίου 1937 διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς νέας Ἀλβανικῆς Βουλῆς ἐξελέγη τὸ Κυβερνητικὸν ψηφοδέλιον. Εἰς τὴν νέαν Βουλὴν παρίστανται 16 νέοι βουλευταί.

— Ἐκ τῶν 58 βουλευτῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν δύναμιν τῆς Ἀλβανικῆς Βουλῆς 14 εἶναι Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, 5 Καθολικοὶ ἅπαντες ἐκ τῆς περιφερείας Σκόδρας, πλὴν τοῦ Γιάκ Κότσι ἐκλεγέντος εἰς τὴν περιφέρειαν Ντίμπρας οἱ δὲ ὑπόλοιποι 37 εἶναι Μουσουλμᾶνοι.

Εἰς τὸν Νομὸν Ἀργυροκάστρου ἐξελέγησαν οἱ Δημ. Κατσιμπρας (δοθ.) ἐκ Πρεμετῆς, Φεῖζι Ἀλιζότι (δοθ.) ἐξ Ἀργυροκάστρου, Χικμέτ Δελβίνα (δοθ.) ἐκ Δελβίνου, Δρ. Ἰωάννης Μέλιος (δοθ.) ἐκ Δελβίνου, Ἐκρέμ Λιμποχόβα (δοθ.) Φονάτ Ἀσλάνι (δοθ.) Χαράλαμπος Καρέτσος (δοθ.) ἐξ Ἀργυροκάστρου, Μιχαήλ Κάσσος (δοθ.) ἐκ Ζαγοριάς Ἀργυροκάστρου, Πέτρος Πόγας (δοθ.) ἐξ Ἐριντίου Λιουντζουριάς.

Εἰς τὸν Νομὸν Κορυτσᾶς ἐξελέγησαν οἱ : Κώστ. Κότας (δοθ.) Πρωθυπουργός, Παντελῆ Βαγγέλι (δοθ.) Ἐσρέφ Φράσερι (δοθ.), Φαῖκ Ντισνίκα (δοθ.) Κιανὶ Σιλεϊμάνι (δοθ.) Τεφίκ Μπρόια (δοθ.) Θωμᾶ Ὁρολογᾶ (δοθ.) νῦν Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, Βασίλ Ἀβραάμ (δοθ.) Τζαβίτ Λεσκοβίκου (δοθ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Δυρραχίου ἐξελέγησαν οἱ : Ἰζεδὶν Μπεσίρι (δοθ.), Φερίντ Δερβίσι (δοθ.), Σεῖτ Τοπιάνι (δοθ.) Ἀλῆ Βεγκέια (δοθ.) Σταῦρος Σταύρου (δοθ.) Ρεντζέπ Βελλᾶ (δοθ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Ἐλβασανίου ἐξελέγησαν οἱ : Ἀχμέτ Χαστοπάλλι (δοθ.) Ἀντώνιος Μπέτσας (δοθ.) Δερβίς Μπιτσάκου (δοθ.) Ἰμπραήμ Μπιτσάκου (δοθ.) Φαῖκ Σάτκου (δοθ.) Σεφκὲτ Βερλάτσι (δοθ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Σκόδρας ἐξελέγησαν οἱ : Ἀγγελ Σερέτσι (Καθολ.) Χαλίτ Ρόγι (δοθ.) Λέτσ Τσόμπα (Καθολ.) Κόλ Θάτσι, Ὑπουργὸς Παιδείας (Καθολ.) Δρ.

Τερέντις Τότση (Καθολ.) Μουσᾶ Γιούκα (δοθ.) νῦν Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, Σαντέρ Σαράτσι (δοθ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Αῦλῶνος ἐξελέγησαν οἱ : Σαντίκ Σάσκα (δοθ.) Δρ. Σ. Σιμωνίδης (δοθ.) Ἐκρέμ Βλιόρα (δοθ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Βερατίου ἐξελέγησαν οἱ : Φερίτ Βοσκοπόγια (δοθ.) Χαμίτ Μουφτίου (δοθ.) Χισέν Βουώνη (δοθ.) Ἀχμέτ Ρεσούλι (δοθ.) Δρ. Λεων. Γκίνης (δοθ.) Σαμπρὶ Καλτάνι (δοθ.) Βέις Τζίντι (δοθ.) Δρ Ζώης Τζότζας (δοθ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Ντίμπρας ἐξελέγησαν οἱ : Ἀβντουραχμάν Ντίμπρα (δοθ.) Ἀβντουραχμάν Σαλιχ (δοθ.) Φικρί Ρουσί (δοθ.) Χαζίφ Τζεμάλ (δοθ.) Γιασάρ Ἐρεμπάρα (δοθ.) Ἰάκ. Κότσι (Καθολ.).

Εἰς τὸν Νομὸν Κοσόβας ἐξελέγησαν οἱ : Ἰσμὲτ Κοριέζιου (δοθ.) Σαλιχ Βοντσιτέρν (δοθ.) Ἰμέρ Στραζιμίρ (δοθ.).

— Ἀδελφότης Σωτηρειωτῶν

Γενομένων εἰς τὴν Ἀδελφότητα Σωτηρειωτῶν συμπληρωματικῶν Ἀρχαιρεσιῶν διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ παραιτηθέντος ὡς ἐκ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχωρήσεώς του Γεν. Γραμματέως ἀνεδείχθη παμψηφεὶ τοιοῦτος ὁ κ. Δημ. Νίκου.

Εὐκαιρίας δοθείσης, εὐχόμεθα εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῶν Σωτηρειωτῶν, ἥς τὸ Δ. Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τόσο ἐκλεκτὰ πρόσωπα εὐδόκιμον ἐργασίαν διὰ τὴν εὐδωσίαν τῶν ἀγαθοεργῶν αὐτῆς σκοπῶν.

— Προσφοραὶ

Ὁ κ. Ἐλ. Πάλλης ἀπέστειλεν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Συλλόγου τῶν Βορειοηπειρωτῶν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων αὐτοῦ δραχ. 300 εἰς μνήμην τοῦ Κ. Λαμπαδαράκη.

Ὁ κ. Ἀπόστολος Παπαχρήστου, δικηγόρος ἀπέστειλεν εἰς τὸν Σύλλογον Βορειοηπειρωτῶν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων αὐτοῦ δραχ. 500 εἰς μνήμην τοῦ ἀοιδίμου Βασιλείου, Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς.

— Ὁ Πρίγκηψ Ἀβίδ

Ὁ Πρίγκηψ Ἀβίδ υἱὸς τοῦ Σουλτάνου Χαμίτ καὶ γαμπρὸς ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ Βασιλέως Ζόγου συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Ἐκρέμ Λιμποχόβα ἐπεσκέφθη τὸ Ἐλμπασάν.

— Ἐπὶ μιᾷ ἐκδόσεως

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης τῆς Ἀλβανίας διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐζήτησε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν

ἐκδοσὶν τῶν εἰσπρατικῶν ταφυγόντων — Θάνατος

— Πληρ. θανεν ἐκ τῆς ἐταιρ. θείσα μηδεῖαν καὶ ὁ Ἀ. Ἐκκλησί. Κίσεως.

— Δρυμὶ Καθ' ἡ

ΤΙ ΓΡΑΦΕ

Ἐκ φύοις» ρας τοῦ

Τὸ ἄτικῆς μ. πρὸ δλ. στὸν εἰ. κλειστὸν ξαν.

Στὴν ταρρὺ πού ἐν. δρες π. πατρια τὴν ἐν. σεως.

Ἄλλ. χαμε π. ἐψηφία μεταρρ. τε ἄλλ. χνίδια.

Καὶ ὅταν ἐ καὶ ἄρ. ἡ περὶ σις, κα

ἐκδοσιν τοῦ Σεραφεῖμ Κόττη ἄλλοτε Δημοσίου εἰσπρακτορὸς ἐν τῇ περιφερείᾳ Κορυτσᾶς κα-
ταφυγόντος ἐν Ἑλλάδι.

—Θάνατος ὁμογενεῶς

—Πληροφορούμεθα ἐκ Δυρραχίου ὅτι ἀπέ-
θανεν ἐκεῖ ἡ θυγάτηρ τοῦ Περικλῆ Σπύρου
τῆς ἐταιρείας «Στάμλες» πρὸ ὀλίγου νυμφευ-
θεῖσα μετὰ τοῦ Ἀθαν. Παπίγγη. Εἰς τὴν
κηδείαν τῆς μεταστάσης ἐκλήθη νὰ μετᾶσχη
καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Αὐτοκεφάλου Ἀλβαν.
Ἐκκλησίας Σεβασμιώτατος Χριστόφορος
Κίσης.

—Δρυμὺς Χειμῶν ἐν Ἀλβανίᾳ

Καθ' ἃ ἀναγράφουν τὰ Ἀλβανικὰ φύλλα

ἐν Ἀλβανίᾳ ἐπικρατεῖ δρυμύτατος χειμῶν.
Ἀφθονὸς χιὼν ἔπεσε τόσον εἰς τὴν Βόρειον
ὥσον καὶ εἰς τὴν Νότιον Ἀλβανίαν.

Ἡ θερμοκρασία κατῆλθε πολλοὺς βαθμοὺς
ὕπὸ τὸ 0.

—Θάνατος Ἀγγλοῦ ἀξιωματικοῦ ἐν
Ἀλβανίᾳ

Κατὰ πληροφορίας τῶν Ἀλβανικῶν ἐφημε-
ρίδων ἀπέθανεν ἐν Σκόδρα ὁ Ι. Γκιλάτι συν-
ταγματάρχης διοργανωτῆς τῆς Βασιλικῆς Ἀλ-
βανικῆς Χωροφυλακῆς. Ὁ μεταστάς ἀξιωμα-
τικὸς τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατοῦ εἶχε κληθῆ διὰ
τὴν ὁργάνωσιν τῆς Ἀστυνομίας καὶ Χωροφυ-
λακῆς κατὰ τὸ 1929.

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΤΙ ΓΡΑΦΕΙ Η "BASHGIMI KOMBETARE,"

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑ

Ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς «μεγαλο-
φύου» πολιτικῆς, τὰ παιδιὰ τῆς Χειμάρ-
ρας τρία χρόνια χωρὶς σχολεῖτο...

Τὸ ἀνόητον ἀποτελέσματὸς ἐκπαιδευ-
τικῆς μεταρρυθμίσεως, πρὸ ἐφημερόσθη
πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν Ἀλβανίᾳ, εἶνε γνω-
στὸν εἰς ὅλους: τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ
κλεισθέντα ἰδιωτικὰ σχολεῖα ξανάνοι-
ξαν.

Στὴν ἀρχή, ὅταν ἐφημερόσθη ἡ με-
ταρρυθμῖς αὕτη, ἦσαν πολλοὶ ἐκείνοι
ποὺ ἐνόμιζαν ὅτι, τοῦλάχιστον, οἱ ἄν-
δρες ποὺ ἦσαν στὴν ἀρχὴ εἶχαν σκοπὸ
πατριωτικὸ καὶ ἐπιθυμοῦσαν ἀληθῶς
τὴν ἐνοποίησιν τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδευ-
σεως.

Ἀλλὰ, ὁ χρόνος ἀπέδειξε, ὡς τὸ εἴ-
χαμε προβλέψει καὶ διακηρύξει ὅτι ὅταν
ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν βουλὴν ἡ ἐν λόγῳ
μεταρρυθμῖς, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο τίπο-
τε ἄλλο παρὰ ἓνα ἀπὸ τὰ συνήθη παι-
χνίδια διὰ νὰ ξεγελάσουν τοὺς κουτούς.

Καὶ πράγματι, τὸ περασμένο ἔτος,
ὅταν ἐγινε ἡ συμφωνία μετὰ τὴν Ρώμην
καὶ ἄρχισαν νὰ ἐρχονται τὰ ἑκατομμύρια,
ἡ περίφημη ἐκπαιδευτικὴ μεταρρυθμι-
ς, καθὼς καὶ ὁ ἀρμόδιος ὑπουργός, ὁ

ὁποῖο ἦτο ὁ εἰσηγητὴς - ὑποκινητὴς αὐ-
τῆς ἐξηφανίσθησαν ἀμέσως.

Ἡ περιπέτεια αὕτη δὲν ἦτο μόνον
ἐπείσοδιον ἀνήκον εἰς τὴν κομικοτραγι-
κὴν σκηνὴν τῆς πατρίδος μας σήμερα,
ἀλλὰ εἶχε καὶ μερικὲς ὕλικες καὶ ἠθικὰς
συνέπειας κακὰς διὰ τὸ Ἀλβανικὸν ἔθνος:

1) Τὰ παιδιὰ τῶν ἑλληνοφώνων ἔμει-
ναν τρία χρόνια χωρὶς σχολεῖα.

2) Ἡ ἐν λόγῳ μεταρρυθμῖς προε-
κάλεσε μιὰ ψυχρότητα μετὰ τοῦ Ἀλ-
βανικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐθνικῆς μειονό-
τητος, ἡ ὁποία τὰ ἔτι ἐμφανίζεται ἐντε-
λῶς ἐπιφυλακτικῇ εἰς κάθε κοινὴν ἐνέρ-
γειαν μετὰ τὴν Ἀλβανικὴν πλειονότητα,
ἐνθυμουμένη ὅτι αὕτη ἔχει ὡς σκοπὸν
νὰ τὴν ἀφομοιώσῃ. Τὸ ἐθνικὸν μας συμ-
φέρον εἶναι, ἀντιθέτως νὰ ἀποκτήσω-
με τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην τῆς ἑλ-
ληνοφώνου μειονότητος.

3) Τὸ διαιτητικὸν μέτρον τοῦ κατα-
πιστικοῦ καθεστώτος, τὸ ὁποῖον ἤχθη,
ὕπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐνώπιον τῶν
διεθνῶν δικαστικῶν ὁργάνων, ἔκαμε
κακὴν ἐντύπωσιν εἰς τὴν διεθνή κοινὴν
γνώμην, ὡς μία προσπάθεια ἄδικος τοῦ
Ἀλβανικοῦ λαοῦ, νὰ ξεριζώσῃ διὰ τῆς
βίας τὸν ἐθνισμὸν τῶν μειονοτήτων
εἰς τὴν χώραν του.

4) Ἐγινεν ἓνα κακὸ προηγούμενο,

ὡς μία ἀπόδειξις ὅτι στήν Ἀλβανία, τὰ δίκαια τῶν μειονοτήτων δὲν δύνανται νὰ ἐξασφαλισθοῦν παρὰ μὲ διεθνή μέτρα. Τοῦτο μπορεῖ νὰ ἔχη συνέπειες πολὺ κακὲς διὰ τὸ μέλλον.

Μὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ζημίες, ποὺ προξένησεν αὐτὴ ἡ ἀποκαλουμένη ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις, ἐνομιζέτο τοῦλάχιστον, ὅτι μὲ τὸν περιορισμὸν τῆς θὰ ἐξηφανίζοντο καὶ τὰ ἄμεσα ἀποτελέσματα τῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν παιδιῶν τῶν ἐλληνοφώνων.

Δυστυχῶς αἱ συνέπειαι τῆς ἐξακολουθοῦν καὶ στήν Χειμάρρα.

Γιατί αὐτὴ ἡ ματαία ἀδικία καὶ αὐτὸ τὸ ἰδιαίτερον μέτρον διὰ τοὺς Ἑλληνοφώνους τῆς Χειμάρρας;

Νομίζουν αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται στήν ἀρχὴ σήμερον ὅτι ἔκαμαν ἐπίδειξιν τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν ὑποχρεώνοντες τοὺς κατοίκους τῆς Παλιάσας ἢ τῆς Ἀρτας τῆς Αὐλώνας νὰ ὁμιλοῦν ἄλβανικά καὶ ὄχι Ἑλληνικά.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τοὺς ἐλληνοφώνους εἶναι μόνον νὰ εἶναι ὑπὴκοοι καλοὶ ἀπέναντι τῆς πατρίδος τῶν, ἡ ὁποία φυσικὰ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μὴ κάμῃ καμμίαν διάκρισιν μεταξὺ τῶν τέκνων τῆς, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ πίστις τῶν καὶ ἡ γλῶσσα, ποῦ ὁμιλοῦν.

Ἡ Ἀλβανία, πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς ἀρχὴν καὶ ἰδανικόν, νὰ εἶναι παράδειγμα εἰς ὅλα τὰ Βαλκάνια, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σεβασμὸν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐθνικῆς μειονότητος.

• Προέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν καὶ νὰ τὸ διακηρύξωμεν ὅτι οἱ ἄλβανοὶ πατριῶται καὶ ὁ λαὸς γενικῶς, δὲν ἔχουν οὐδὲ τὴν παραμικρὰν αἰτίαν νὰ παραπονοῦνται γιὰ τὴν συμπεριφορὰ, τελείως εἰλικρινῆ, τῶν ἐλληνοφώνων ἀπέναντι τῆς κοινῆς πατρίδος.

Δὲν εἶναι ἡ στάσις τῶν ἐλληνοφώνων ποὺ ἔφερε τὴν Ἀλβανίαν εἰς τὴν σημερινὴν τρομερὰν κατάστασιν.

Ἀντιθέτως—ντρεπόμεθα νὰ τὸ εἰπώμε, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμε ὅτι εἶναι ἀληθινὸ—σὲ μερικὲς περιπτώσεις, ὑπῆρξε κάποιος ἐλληνοφών ποὺ

διεμαρτυρήθη, καὶ ποτὲ κανεὶς ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐθεωροῦντο ὡς φλογεροὶ πατριῶται.

Ὁπωσδήποτε, ἡμεῖς βεβαιοῦμεν τοὺς ἐλληνοφώνους ἀδελφούς μας, ὅτι εἴμεθα πλήρως ἀλληλέγγυοι μὲ αὐτούς, ὅσον ἀφορᾷ τὰς δικαίας τῶν ἀπαιτήσεις.»

II "DRITA", ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΦΙΛΙΑΝ

Πρόβλημα ἀστυφιλίας (οὐρμπανισμοῦ) φαίνεται ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν Ἀλβανίᾳ.

Ἡ «Drita» τῶν Τιράνων σχολιάζουσα σχετικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν γράφει εἰς ἐν τῶν τελευταίων φύλων τῆς.

«Διὰ μᾶς ρητῆς Ἐγκυκλίου, τὴν ὁποίαν διεβίβασεν εἰς ὅλας τὰς Νομαρχίας τοῦ Κράτους τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἔθεσε τὸν δάκτυλον ἐπὶ μίᾳ ἐπικινδύνῳ πληγῆς διὰ τὴν κοινωνικὴν μας ζωὴν, τὴν ὁποία ζωὴ ῥῶς θὰ διετάρασσε.

Ὁ λόγος περὶ ἀστυφιλίας, ἥτοι τῆς ἐσωτερικῆς μεταναστεύσεως τῶν ὁρεινῶν καὶ χωρικῶν εἰς τὰς πόλεις, μεταναστεύσεως, ἡ ὁποία ἐπετάθη πρὸ παντὸς τὸν τελευταῖον καιρὸν μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν μαλεσόρων (ὁρεινῶν) ὅτι θὰ εὐρουν καλυτέραν ζωὴν εἰς τὰς πόλεις.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ κρίσις, ἡ ὁποία ὑφίσταται καὶ ἡ οἰκονομικὴ μας ζωὴ δὲν ἐπιτρέπουν τὴν αὐξάνειν τῆς τάξεως τῶν ἐργατῶν εἰς τὴν χώραν μας διότι στεροῦμεθα βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων μὲ εὐρείας βάσεις.

Ὅθεν, ὡς ἐκθέτει καὶ ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου ἡ μετανάστευσις αὐτὴ εἶναι ἐπιζημία τόσον διὰ τοὺς ἐργάτας τῶν πόλεων, ὅσον καὶ δι' αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται εἰς αὐτὰς διότι ὡς ἀποτέλεσμα θὰ ἔχῃ τὴν αὐξάνειν τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς δυστυχίας. Ἀλλοι λόγοι, οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουν τὴν δημιουργίαν μεταναστευτικῶν ρευμάτων εἰς τὸ Κράτος μας εἶναι οἱ καθαρῶς γεωργικοὶ διότι μόνον ἐκ τῆς γεωργίας ὁ λαὸς μας δέον νὰ ἀναμείνῃ τὴν οἰκονομικὴν καλλιτέρευσιν. Ἡ ἐγκατάλειψις τῶν ὁρέων καὶ τῶν πεδινῶν ἐκτάσεων συνετελεσθῇ τοῦ ρεύματος τῆς ἀστυφιλίας θὰ ἐπιφέρῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάρρευσιν τοῦ τόπου, διότι ἡ μετανάστευσις τῶν ἀγροτῶν εἰς τὰς πόλεις συνεπάγεται τὸν μαρasmus τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας.

Ὅλας αὐτὰς τὰς πειστικὰς ἀπόψεις τονίζει ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡμεῖς μέχρι σήμερον δὲν ἔχομε νόμους περὶ ἀστυφιλίας διὰ τὴν περιστολὴν τῆς μεταναστεύσεως μαλεσόρων καὶ χωρικῶν, τὸ ὕπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὑποχρεώνει τὰς κατὰ τόπους ἀρχάς, ἵνα μὲ διαλέξεις καὶ συμβουλὰς ὑπενθυμίσουν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν τοῦς κινδύνους, τοὺς ὁποίους διατρέχουν ἀπὸ πά-

σης απόψεως ἐκ τῆς διασποράς αὐτῆς διότι μὴ γνωρίζοντες ἄλλο ἐπάγγελμα ἐκτὸς τοῦ γεωργικοῦ θὰ δυστυχίσουν ἐπιδιδόμενοι εἰς πάσης φύσεως πράξεις εἰς τὰς πόλεις.

Ἡ ἐγκύκλιος συνιστᾷ εἰς τοὺς κοινοτάρχας νὰ πείσουν τοὺς μαλεσόρους καὶ τοὺς χωρικοὺς νὰ ἀφοσιωθοῦν περισσότερο εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ διατάσ-

σει οὕτως νὰ μὴ ἐπιτραπῇ ἡ ἀνάδοδος καὶ ἡ ἐγκατάστασις οἰκογενειῶν εἰς τὰς πόλεις.

Ἐπίσης οἱ δημογέροντες ὑποχρεοῦνται νὰ πληροφορήσουν ἀμέσως τὰς ἀρμοδίους ἀρχὰς εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν οἰαδήποτε οἰκογένεια σκοπεύει νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς πόλιν οὕτως ὥστε νὰ δύναται νὰ ληφθῶν ἐν καιρῷ μέτρα περιορισμοῦ.

Ο ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν κατέχει τὴν πρῶτον ἐκλεκτὴν θέσιν μεταξὺ τῶν συναδέλφων τοῦ Συλλόγου εἰς τὰ ζητήματα τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς φιλαλληλίας. Παρέχει ὅτι τοῦ εἶνε δυνατὸν ἐκ τοῦ πτωχικοῦ του ταμείου, εἰς τοὺς προστρέχοντας εἰς αὐτόν, διευκολύνει μετὰ παραδειγματικῆς αὐταπαρνήσεως τοὺς ἐδῶ καταφεύγοντας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν τακτοποίησιν αὐτῶν μετὰ τῶν ἀρχῶν καὶ εἰς τὴν παροχὴν ἀδείας παραμονῆς καὶ ἐργασίας.

Ὁ Σύλλογος Βορειοηπειρωτῶν ἐν τῇ ἱερᾷ του ἀποστολῇ τῆς φιλανθρωπίας καὶ φιλαλληλίας δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις καταφεύγοντας ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι καταφεύγουν καὶ εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα μέρη τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Καὶ διὰ νὰ γείνουν ὅλα αὐτὰ πρὸς ἀνεφέραμεν, μαζὺ μὲ ἄλλα ὁ Σύλλογος ἔχει ἀνάγκην ἐνισχύσεως οικονομικῆς. Ἀτυχῶς ὅμως ἐκεῖ, πρὸς ἀποτείνεται καὶ ἀπὸ κεῖ, πρὸς ἐπρεπε νὰ ἐνισχυθῇ, διότι κάποιαν ἱερὰν ὑποχρέωσιν ἔχουν ἀπέναντι τῶν δυστυχίων τῶν Β. Ἡπειρωτῶν, λαμβάνει ἀρνητικὴν ἀπάντησιν. Οἱ τυχόντες τοῦ τίτλου τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους Εὐεργετῶν Βορειοηπειρωτῶν ἐλησμονήθησαν. Τί δέον νὰ πράξῃ διὰ νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν ὁσημέραι αὐξανομένων ἀναγκῶν του;

Καθιέρωσε τὸν ἐτήσιον χορὸν του ἀπὸ ἐτῶν γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ταμεῖον του.

Καὶ εὐτυχῶς ἡ κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν ἀποβλέπουσα μὲ πραγματικὴν συμπά-

θειαν εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν Β. Ἡπειρωτῶν προσέρχεται ἀθρόα εἰς τὸν ἐτήσιον χορὸν ἐνισχύουσα αὐτὸν καὶ ὀλικῶς καὶ ἡθικῶς. Ἡ περισυνή κοσμοπλήμυρὰ στὸ «Καπυρίς», πρὸς ἐδίδοτο ὁ χορὸς τῶν Β. Ἡπειρωτῶν ἀποδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας πρὸς αὐτοὺς, παρὰ τὴν ἀδιαφορίαν τῶν δυναμένων νὰ ἐνισχύσωσι τῶν ἀγῶνα τοῦ Συλλόγου εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς φιλαλληλίας τῶν δυστυχισμένων Βορειοηπειρωτῶν.

Ἐφέτος ὁ Σύλλογος παρὰ τὴν οικονομικὴν κρίσιν καταβάλλει ὑπερανθρώπους προσπάθειας ὅπως ὁ δοθησόμενος χορὸς τοῦ τῆς 12ης Μαρτίου ὑπερβῇ πᾶσαν προσδοκίαν. Οἱ πρῶτοι θελκτικὲς Βορειοηπειρωτικοὶ ντυμένους μὲ τὰ Βορειοηπειρωτικὰ κοστούμια θὰ χορεύσουν Βορειοηπειρωτικοὺς χορούς, οἵτινες θὰ ἀναπαραστήσουν τὸ μεγαλεῖον τῆς Βορειοηπειρωτικῆς ἀρχοντίας καὶ θὰ ζωντανέψῃ ἡ Εὐανδρὸς Ἡπειρος.

Τὰ Ἡπειρωτικὰ τραγούδια μὲ ὄργανα Ἡπειρωτικὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ συγκινήσουν βαθέως τοὺς προσκεκλημένους. Οἱ Βορειοηπειρωτῶν εὐγνώμονες διὰ τὴν ἐπιδεικνυομένην εἰλικρινὴν συμπάθειον τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας θὰ προσέλθουν ἀθρόοι εἰς τὸν χορὸν τοῦ. Ἡ ἀναπαράστασις τοῦ χοροῦ τοῦ Ζαλόγγου ἐπὶ τοῦ καλλιτεχνικῶς διὰ σκευαζομένου ἤδη βράχου θὰ προκαλέσῃ ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν τῶν παρευρεθησομένων.

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΖΑΡΠΑΛΑΣ

Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Βορειοηπειρωτῶν

Ο ΜΕΓΑΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

Θὰ δοθῇ ἐφέτος εἰς τὸ θέατρον «Κεντρικὸν» τὴν 12ην
Μαρτίου ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 10 μ.μ.

Θὰ παρελάσουν ὁμορφες Βορειοηπειρωτοπούλες μετὰ
ὠραιότερα Βορειοηπειρωτικὰ κοστούμια. Θὰ χορευθοῦν Βο-
ρειοηπειρωτικοὶ χοροὶ τῇ συνοδείᾳ ἐγχωρίου ὀρχήστρας μετὰ
ἀθάνατο κλαρίνο τοῦ Μάρα-Μιχάλη.

Ἡ κοσμοπλήμυρα προμηνύεται καταταπληκτικὴ. Τὰ εἰ-
σιτήρια ἐγένοντο ἐνάρπαστα διατεθέντων μέχρι σήμερον ὑπὲρ
χιλίων τοιούτων.

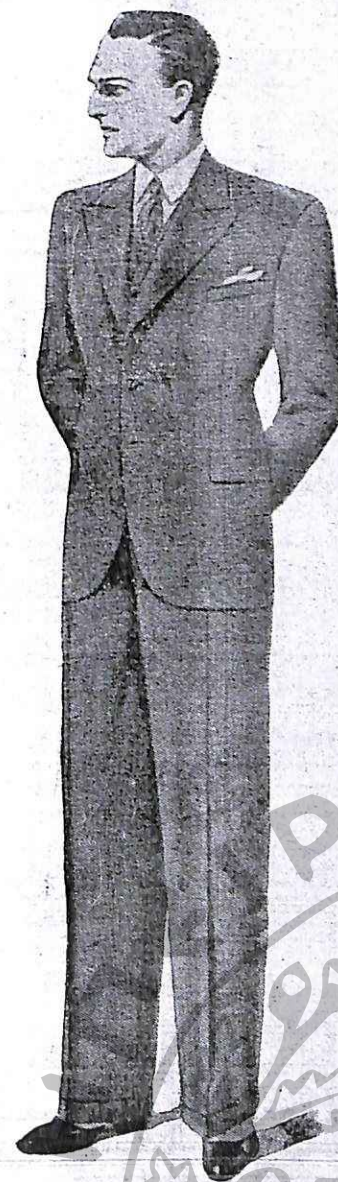
Εὐρωπαϊκοὶ χοροὶ – ἐκλεκτὸν «κοιτιδὸν» ἐξαιρετικὰ καὶ
πλούσια δῶρα λαχείων.

Μετὰ τὴν τετάρτην πρωΐνῃν θὰ χορευθοῦν χοροὶ πα-
τριωτικοὶ ἀπὸ ἐκλεκτὰ λεβεντόπουλα τῆς Β. Ἡπείρου.

Βορειοηπειρωτὰ δὲν πρέπει νὰ λείψετε ἀπὸ τὸν ἐφετει-
νὸν χορόν.

Ἡ ἀναπαράστασις τοῦ χοροῦ τοῦ Ζαλόγγου ἐπὶ τοῦ καλ-
λιτεχνικῶς διασκευαζομένου βράχου θὰ προκαλέσῃ εἰς συγ-
κινήσεως.

“Ένα κομψό, καλορραμένο ανδρικό, κοστούμι
δὰ ἐπιτύχετε μόνον στοῦ

ΣΠΥΡΟΥ ΖΙΟΥΠΑ

Ράπτου — Σοφοκλέους 1

Υλικά στερεά — Εφαρμογή τελεία
ἀφιλοκερδής ἐξυπηρέτησις

ΙΝΙΚΟΣ ΜΑΣΣΙΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ
'Υφάσματα 'Αγγλικά, 'Ελληνικά
'Εφαρμογή τελεία — Κομψότης
Αιόλου 73α—'Αριθ. Τηλεφ. 29-413

'Εκδόσεις "MINERVA"

